

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ
РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Влада – Радам!

№ 12 (2014) ♦ Субота, 23 січня 1999 року ♦ Ціна договірна

Цього тижня:

✔ Народні депутати України працювали в парламентських комітетах і у виборчих округах. Зокрема, Комітет з питань державного будівництва, місцевого самоврядування і діяльності рад провів на Івано-Франківщині нараду-семінар з організації роботи рад.

✔ Проходить акредитація засобів масової інформації на третю сесію Верховної Ради України 14-го скликання.

Суспільство

Престиж визначається не маркою персонального авто

10

«Людина року-98»

На здобуття премії за вищі професійні та громадські досягнення в номінації «Державний діяч року» претендують Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко, Президент України Леонід Кучма, заступник Голови ВР Віктор Медведчук, Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко. Народні депутати Олександр Ткаченко, Віктор Семиноженко, Юлія Тимошенко названі в номінації «Парламентарій року».

(Закінчення на 4-й стор.)

Консультації перед слуханнями

До Києва прибула делегація Федеральних Зборів Російської Федерації, у складі якої члени російської делегації в Парламентській Асамблеї Ради Європи. Вони матимуть зустрічі з керівництвом нашого парламенту, зокрема з Головою Верховної Ради Олександром Ткаченком.

Основна мета візиту російських колег — пом'якшити проблеми Києва у Раді Європи. Як відомо, Україна повністю не виконала свої зобов'язання, які брала під час вступу до РЄ. 27 січня на сесії ПАРЄ відбудеться розгляд питання про виконання Україною зобов'язань перед міжнародною організацією. Російська делегація має намір підтримати Україну на цьому засіданні. Тим більше, що Росія також не дотримала обіцянок перед Страсбургом, отож така проблема може незабаром постати й перед нею.

Село

Льодове побоїще 98/99

6

Парламент і церква про буття

Міжнародна конференція «Православ'я і загроза системної кризи світового постіндустріального суспільства, глобальної економіки та державних інституцій влади», яка відбувається в Одесі, проводиться з ініціативи Всеєвропейської міжпарламентської асамблеї православ'я, міжнародного фонду єдності православних народів і за сприяння Верховної Ради України.

Виголосивши привітання Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка учасникам представницького форуму, на який прибули парламентарії та церковні діячі тринадцяти країн близького і далекого зарубіжжя, заступник глави парламенту Віктор Медведчук зазначив, що нинішня зустріч проходить у дні великих православних свят, що є підтвердженням вірності делегацій високим традиціям християнської культури і вмінню вбирати все найкраще від багатовікової духовної спадщини людства.

(Закінчення на 3-й стор.).

Меридіан як коло навколо серця

Для учасників та організаторів це була друга серія «Меридіану серця». Для киян — перша. Річ у тім, що Міжнародний мистецький проект під такою назвою було започатковано восени на Буковині. Нині він тимчасово переїхав до столичного Палацу мистецтв «Український дім». Разом з талановитими учасниками (тими, хто зміг прибути). З ініціаторами Українського фонду культури, під егідою якого було здійснено цю оригінальну акцію — у рамках програми Ради Європи «Дні європейської культурної спадщини». А також з представниками Чернівецької облдержадміністрації, облради, міськадміністрації, які посприяли її бездоганній організації.

Отже, спочатку була красива назва, вона ж — ідея. Метафоричне словосполучення позичили у земляка — поета Пауля Целена, з його промови на врученні однієї престижної літпремії. За Целеном, меридіан серця — це «щось нематеріальне, але земне, щось колоподібне, таке, що повертається через обидва полюси до самого себе». Тепер зрозуміліше?

(Закінчення на 9-й стор.).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Дошка пошани

У чужий город зі своїми граблями не ходять

Гості з Бєлгорода та Курська на ювілейному вечорі в Сумах:

— Це наша спільна земля!

Від чергового:

А я гадаю, що ваша спільна земля там, де Анпілов збирається пройтися з граблями — від Бреста й до Курил! А щодо України — навіщо ж двічі наступати на один і той само реманент? Так, не доведи господи, й очей позбутися можна...

4

Фотофакт

На будівництво київського метро цього року виділено 180,2 млн. грн. Метробудівці на Сирецько-Печерській лінії освоять 149,44 млн. грн.

Так заженемо ці гроші в землю чи буде станція «Сирецька»?

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Трагедія

Прирік на смерть не лише себе

Трагедією завершилася спроба арешту одного донеччанина, підозрюваного в завданні тяжких тілесних ушкоджень. Не встигла оперативна група з чотирьох співробітників міліції оточити приватний будинок, де мешкав підозрюваний, як пролунав потужний вибух і спалахнула пожежа. Від удару зруйнованої конструкції загинув старший лейтенант 27-річний Сергій Мірошниченко. Як з'ясувалося, господар будинку заздалегідь прирік себе на смерть — облився бензином і відкрив газ на кухні. При появі оперативників чиркнув запальничкою.

Запитайте в депутата

Є про що поговорити...

У своїй передвиборній програмі Андрій Деркач багато чого обіцяв. Та Бог з ними, з обіцянками-цяцянками, уся держава нині потопає в пустослів'ї. Нам бодай зустрітися зі своїм обранцем. Коли поспілкуємося, пане Деркач?

С. СПЕТРОС.

Свеса
Сумської області.

✔ 155-річчя Михайла Комарова — громадського діяча, літературознавця

✔ 1848 року народився колекціонер і меценат Богдан Ханенко

✔ 1883 року народився співак Михайло Донець

✔ 1921 року загинув композитор Микола Леонтович

23.01

Москва хоче підтримати Київ у Раді Європи

У номер

✔ **Київ**

Указ
Президента України

Про День соборності України

Враховуючи велике політичне та історичне значення об'єднання Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки для утворення єдиної (соборної) української держави, ***постановляю:***

Установити День соборності України, який відзначати щорічно 22 січня — у день проголошення в 1919 році Акта злуки.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
21 січня 1999 року.
№ 42/99.

✔ **Таллінн**

П'яте місце — почесне, але ще не призове

Завершено візит глави МЗС України Бориса Тарасюка до Естонії. Він висловив офіційному Таллінну «особливу подяку за підтримку і практичну допомогу в інтеграції України в європейські структури і за надану Україні гуманітарну допомогу».

Основна тема переговорів — торговельно-економічні відносини. За два роки дії двостороннього договору про вільну торгівлю Україна вийшла на п'яте місце щодо обсягу експортних поставок Естонії. Нині Київ зацікавлений розвивати співробітництво з естонськими портами. І вже найближчим часом розпочнеться підготовка візиту Прем'єр-міністра України до Таллінна.

✔ **Херсон**

Нам знову не вистачає злагоди

«Сільське господарство Херсонщини унікальне своїм зрошенням», — заявив народний депутат України, голова Комітету АПК Верховної Ради України Олександр Мороз під час перебування в області.

Він зустрічався з педагогічними колективами і студентами місцевих педагогічного та аграрного університетів, активістами партій та громадських організацій, керівництвом області. У Каховці голова профільного сільськогосподарського комітету Верховної Ради України мав ділову розмову з головами районних та міських рад області й головами постійних комісій з питань агропромислового комплексу. А на пресконференції в облраді Олександр Мороз відповів на численні запитання представників засобів масової інформації.

Голова Соціалістичної партії закликав до створення держави соціальної злагоди та соціальних гарантій.

✔ **Фотофакт**

Покладанням вінків до пам'ятника Володимиру Леніну столичні представники Соціалістичної партії України відзначили 75-у річницю з дня його смерті.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

За булавою — булава

Що заважає згуртуванню лівого руху

Україна вступила в рік президентських виборів. І хоча ім'я нового глави держави стане відоме лише в жовтні, дехто з політиків не без підстав вважає, що боротьба буде жорстка, навіть жорстока. В своїх прогнозах вони спираються на «пробу сил», що проявилася ще в березні минулого року, коли партії і блоки змагалися за місця у Верховній Раді. Сила-силенна гарантій правового характеру та їх демагогія справу зробили. Через помилкову тактику ліві отримали тоді близько третини мандатів. Не складається поки що з єдиним фронтом у лівих і перед президентськими виборами.

Ще з тих, березневих, виборів аналітики розраховують можливі союзи правих і лівих партій, пропагандистський вплив на уми виборців «четвертої влади» — шанси «заможних» кандидатів на пост Президента. Їх уже, крім Леоніда Кучми, не злічити. І все-таки частіше від інших обговорюються перспективи лідерів: соціалістів — Олександра Мороза, комуністів — Петра Симоненка, об'єднаних соціал-демократів — Євгена Марчука і прогресивних соціалістів — Наталі Вітренко.

Але в цьому обговоренні невідчепно випирає одна тенденція. Декому численністю претендентів на пост Президента хотілося б підкреслити не тільки гостроту вже розпочатої боротьби, а й піднести цю боротьбу як якийсь «політичний іподром»: головне в ній — змагання особистостей, коли до фінішу приходить найсильніший, такий собі «добрий цар» з президентською булавою. Платформа сили, яка стоїть за кандидатом, мовляв, —ніщо.

Праві партії і не приховують, що прагнуть вигідно вкласти капітал у такого кандидата, який безперечно переміг би і тим самим, якщо відкинути словесну лузгу, забезпечив би міцну прив'язку України до Заходу і якнайшвидше обірвав нитки економічних зв'язків України з державами СНД. А ліві ніяк не можуть з'ясувати, яким шляхом Україна прийде до соціалізму — через загальнодемократичні перетворення чи одразу, після перемоги свого, лівого кандидата в президенти. Тим самим ліві немовби дають зрозуміти: головне для них —інтереси народу, України, а особистість — вторинна.

Такий вигляд має суть суперечки між лівими зовні. Але що тоді тримають в умі?

І соціалісти, і комуністи начебто єдині в тому, що аморально «ділити» вимираюче небаченими з післявоєнної пори темпами населення, безробітних, злиденних, задушених духовним мракобіссям мешканців України, що порятунок держави — в радянській владі, союзі братніх народів, у соціалізмі. Немає особливих розбіжностей і в думці, що такі зміни можливі лише після змінення нинішнього курсу та обрання Президентом представника лівих сил. Вони єдині навіть у тому, що для обрання «свого» Президента потрібна широка коаліція народно-патріотичних сил. Проте соціалісти розуміють її широко, як коаліцію врятування України. А комуністи закликають до створення «народної опозиції». Але, кажучи про коаліцію, кожна з партій бачить на чолі не тільки себе. Бо, підозрюють комуністи, соціалісти «відведуть» лівий рух у соціал-демократію. А соціалісти не без підстав вважають, що зайва ортодоксальність комуністів відіпре від коаліції потенційних союзників, без яких на нинішньому етапі не розв'язати завдань, що їх висуває лівий рух. Бо хоч би як гріла душу комусь із лідерів Компартії «вірність принципам», хоч би як возвеличувала їх у власних очах, але обумовлені нею тактичні промахи віддаляють зрештою від мети, яку ліві проголошують.

Суперечка про вірність марксизму-ленінізму і межі його творчого розвитку, яка перетворюється інколи на найгострішу дискусію, між комуністами і соціалістами не нова. Загострилася вона перед виборами-98. Тоді О. Мороз запропонував створити широку народно-патріотичну коаліцію і висувати в округах єдиного кандидата в народні депутати. Керівництво Компартії пропозицію відкинуло, хоча на користь такого розкладу сил свідчив і досвід Росії, і деяких областей України, зокрема Кримської автономії.

Відмову мотивували тим, що комуністам треба знати свій рейтинг.

Поставлене завдання, можна сказати, було розв'язано: з 450 мандатів комуністи отримали у Верховній Раді 123. Блок СПУ і СелПУ — 39. Але через те, що ліві пішли на вибори кожний своїм «руслом», вони втратили більш як тридцять мандатів. Тобто самі себе позбавили змоги мати в парламенті майже половину голосів. Усупереч запевненням діяти у Верховній Раді гуртом, стійкий лівий блок не склався. Спочатку різнобій «помстився» за себе тим, що неодноразові спроби П. Симоненка та О. Мороза зайняти пост Голови Верховної Ради не мали успіху. Невдовзі вкотре захлинулася ініційована лівими пропозиція приєднатися до Міжпарламентської асамблеї СНД. Те саме спіткало і винесені О. Морозом на розгляд Верховної Ради «Основи внутрішньої і зовнішньої політики України», прийняття яких наближало б Україну до проголошених лівими цілей. Проте, якщо в 1994 році таку ініціативу О. Мороза, обраного тоді Головою Верховної Ради, ліві начебто не помітили, то тепер П. Симоненко запропонував свій варіант «Основ...». А в результаті жодний не було прийнято...

Провали ліві зазвичай пояснюють своєю меншістю у Верховній Раді. Слабке виправдання. Бо, якщо мета хвилює по-справжньому, то чому б лівим не прислухатися до лідера кримських комуністів Леоніда Грача, який, основуючись на досвіді автономії, запропонував зібрати конгрес народно-патріотичних сил і прийняти програму врятування України, втілити її в конкретні, зрозумілі кожному гасла, обрати постійно діючий координаційний центр і згуртувати навколо цієї коаліції мільйони. Такою програмою цілком могли б бути запропоновані О. Морозом «Основи...», як платформа лівоцентристської коаліції перед президентськими виборами. Цього не сталося.

То чому на словах лідери лівоцентристських сил начебто розуміють, що порізно «свого» кандидата в президенти не провести, але міцна зв'язка не складається? А тим часом гасла лівих успішно перехоплюють опоненти. Можна, звісно, втішитися тим, що таке «запозичення» є не що інше, як побічне визнання точності теоретичних висновків СПУ і полівіння настроїв суспільства. Але чому б сам факт «запозичення» використати не для чвар, а для згуртування лівоцентристських сил?

Причини «незговірливості» комуністів і соціалістів дехто з аналітиків схильний, проте, бачити не так в ідейно-теоретичних розходженнях, як у бажанні «гарно прикрити» своє невміння перейти від правильних слів до практичних дій. Тобто сформулювати чіткі гасла, що б'ють в одну точку, на їх основі об'єднати політичну та економічну боротьбу, зібрати чималі сили і кошти, зайнятися важкою, але такою необхідною сьогодні організаторською роботою.

Та ще більше за всі названі причини, вважають аналітики, згуртуванню лівих заважає розбіжність «вагових категорій» П. Симоненка та О. Мороза. За першим — масова партія, симпатії до якої ґрунтуються на тому доброму, що вже було в нашому житті. За другим — мужність і мудрість у будівництві нової партії, високий особистий авторитет, здобутий умінням глибоко аналізувати явища життя, робити точні висновки і пропонувати такі самі вивірені способи поліпшення ситуації.

Об'єднати б ці дві сили! Тим паче, що багатьом і в самому лівому русі зрозуміло: різнобій послаблює рух у цілому. Як зрозуміло й те, що, навіть вийшовши до другого туру (якщо такий буде), П. Симоненко суперника не переможе. Отже, лівоцентристи програють.

В ім'я чого?

Тому, якщо лівоцентристам «потрібна тільки одна перемога», вихід лише в створенні широкої народно-патріотичної коаліції, в об'єднанні гасел з найважчою роботою щодо їх втілення. Яка, крім усього, потребує і незвичайної тактичної гнучкості, щоб використати «бодай найменші «тріщини» між інтересами різних груп або видами буржуазії задля бодай часткової можливості отримати собі масового союзника, нехай навіть тимчасового, хисткого, ненадійного, умовного. Хто цього не зрозумів, той не зрозумів ні грана в марксизмі і в науковому сучасному соціалізмі взагалі».

Це Ленін з історичної далечі немов підказує лідерам лівого руху України: подолайте хворобу «булавизни» і замість закликів до об'єднання просто об'єднайтеся. Адже збереження фактичної роздрібленості лівих напередодні президентських виборів може стати причиною нищівної поразки.

Тривога про це лунає під час кожної зустрічі з партійцями, в їхніх листах, у партійній пресі. І ця тривога дедалі чіткіше набирає форми висновку: не допустити подальшого дроблення, а значить — послаблення лівого руху, можуть тільки самі партійці. За них роботу не зробить ніхто. Навпаки, їм тільки заважатимуть, на протистоянні лідерів вигідно тонченно (в тому числі й у своїх лавах) і підступно гратимуть, віддаляючи, зрештою, мільйони, Україну від цієї мети, до якої кличуть комуністи і соціалісти.

Віктор ДРОЗД.

Яковенко Леонід Олександрович

21 січня 1999 року помер народний депутат України, член депутатської фракції Комуністичної партії України, член Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Яковенко Леонід Олександрович.

Леонід Олександрович Яковенко народився 25 жовтня 1946 року в с. Боброве Лебединського району Сумської області в родині колгоспника. Після закінчення сільськогосподарського технікуму та служби в армії працював на комсомольській роботі, головою правління місцевого колгоспу «Дружба». 1978 року комуністи Лебединщини обрали його першим секретарем райкому партії. З 1988 року він — секретар, а потім другий секретар Сумського обкому Компартії України. В жовтні 1991 року колектив міжгосподарського виробничого об'єднання «Агрокомбікорм» (м. Суми) обрав Леоніда Олександровича своїм генеральним директором. На цій посаді він і трудився до обрання народним депутатом України.

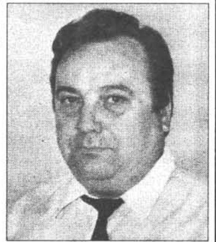
Хлібороб, людина з гарячим серцем, Леонід Олександрович Яковенко завжди був у гущі мас, жив їх турботами і надіями, віддаючи свій талант, знання і вміння служінню народу-трудівнику.

Прийшовши у парламент, Леонід Олександрович Яковенко активно включився у законотворчий процес. Колеги поважали і цінували його за активну життєву позицію, принциповість і діловитість, широту поглядів, великий багаж знань і досвіду.

З життя пішла високоморальна і чуйна людина, державний діяч нового типу, люблячий чоловік і батько.

Світла пам'ять про Леоніда Олександровича Яковенка назавжди збережеться в наших серцях.

Олександр ТКАЧЕНКО, Адам МАРТИНЮК, Віктор МЕДВЕДЧУК, Петро СИМОНЕНКО, Олександр МОРОЗ, Леонід ГОРЬОВИЙ, Анатолій ЄПІФАНОВ, Марк БЕРФМАН.

Верховна Рада України з глибоким сумом сповіщає, що 21 січня 1999 року на 53-му році життя помер народний депутат України

ЯКОВЕНКО Леонід Олександрович

і висловлює глибоке співчуття рідним та близьким покійного.

Комітет Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин висловлює глибоке співчуття рідним і близьким у зв'язку з передчасною смертю народного депутата України, члена комітету **ЯКОВЕНКА Леоніда Олександровича.**

Президія Центрального Комітету Комуністичної партії України, депутатська фракція Комуністичної партії України у Верховній Раді України з глибоким сумом сповіщають про передчасну смерть народного депутата України, члена Центрального Комітету Компартії України, першого секретаря Сумського обкому партії

ЯКОВЕНКА Леоніда Олександровича.

Пішла із життя чудова людина, палкий патріот соціалістичної Батьківщини, вірний син партії і народу, мужній борець з антинародним режимом. На всіх постах, що їх довіряли Леонідові Олександровичу партія, країна і народ, він чесно, сумлінно та ініціативно виконував покладені на нього обов'язки, був зразком виконання партійного і службового обов'язку.

Президія Центрального Комітету Комуністичної партії України, народні депутати України — члени фракції Компартії України у Верховній Раді України глибоко сумують у зв'язку зі смертю **Леоніда Олександровича Яковенка** і висловлюють щире співчуття сім'ї, рідним та близьким покійного.

Президія Центрального Комітету Комуністичної партії України, фракція Компартії України у Верховній Раді України.

БІОТЕХНОЛОГІЯ:
повинні перемогти ідеї, які відстоюють учені

Відкритий лист

Точка зору

***У** період з 1996-го по 1998 рік площі, зайняті в світі під сільськогосподарські культури, створені шляхом генетичної інженерії, збільшилися більш як у 15 разів і становлять нині 27,8 млн. гектарів. Найбільшого поширення поки що отримали трансгенні соя, кукурудза, бавовна, рапс і картопля. Одним надали поліпшених якостей, іншим — стійкості до гербіцидів і шкідників.*

Ці та багато інших даних наводили на нараді провідних українських учених, які працюють у сфері біотехнології, що відбулася в Міністерстві у справах науки і технологій. Там обговорювали й питання розробки концепції розвитку біотехнології в Україні. Було вирішено також звернутися з відкритим листом до громадськості та керівників держави. Друкуємо текст листа вчених і коментар до нього одного з учасників зустрічі.

На порозі нового тисячоліття, коли населення планети добре на собі відчуло і усвідомило проблеми, пов'язані з перенаселенням, голодом, хворобами, виснаженням природного середовища, науковий прогрес подолав новий рубіж і набрів виробництво новим інструментарієм і, відповідно, новими можливостями. Йдеться про біотехнології, з якими людство пов'язує надії нагодувати себе, позбутися багатьох хвороб, замінити невідновлювані природні ресурси.

Розвинені країни, оцінивши перспективи, що відкриваються, визнали біотехнологічну науку пріоритетом XXI сторіччя. В Україні біотехнологічна наука також вже давно подолала «нульову відмітку». Українські вчені одними з перших у колишньому СРСР почали займатися високими біотехнологіями, а саме — генетичною інженерією. Серед найвагоміших розробок можна виділити насамперед створення нових трансгеномних та трансгенних рослин; створення біосенсорних систем для медицини та екології; мікробний суперсинтез деяких важливих білків, пептидів та вітамінів (інтерферон, пробіотики, бета-каротин тощо); одержання ліній організмів — продуцентів біологічно активних речовин.

Усвідомлюючи, що сьогодні без новітніх біотехнологій, які забезпечують вихід на споживчий ринок трансгенних сортів рослин, ферментів, антибіотиків, вакцин, амінокислот та інших біотехнологічних продуктів, неможливий розвиток економіки і суспільства, вчені України докладають значних зусиль, щоб переконати уряд України та інші владні структури в необхідності здійснити державну підтримку науки, промисловості й підприємництва в галузі біотехнологій, а саме:

— внести питання розвитку біотехнології до Національної програми відродження України;

— надати фінансової підтримки подальшому розвитку фундаментальних та науково-технічних складових біотехнології як її наукового підґрунтя;

— сприяти створенню інформаційної мережі для інформування широкої громадськості та державних установ про переваги та наукові досягнення в галузі біотехнології;

— сприяти співробітництву з міжнародними науковими колами та провідними біотехнологічними компаніями з метою запровадження останніх досягнень біотехнології у розвиток науки, освіти, медицини, сільського господарства та промисловості.

Для молодої Української держави принципового значення набуває здатність сприймати нове мислення, своєчасно використовувати здобутки вітчизняної та світової науки. Тому варто підкреслити першочергову важливість забезпечення населення України, від парламентаріїв і урядовців до пересічних громадян, достовірною інформацією про біотехнологічну науку і практику. Формування адекватної суспільної думки про нові технології і продукцію неможливе без широкого, систематичного, об'єктивного і доступного за формою висвітлення у засобах масової інформації всіх аспектів виходу на споживчий ринок нових видів продукції. Необхідно доводити до відома споживача, що вся продукція, яка створюється із застосуванням біотехнологій в Україні або надходить з-за кордону, підлягає всебічній експертизі щодо її впливу на навколишнє середовище та здоров'я людини. При цьому має застосовуватися головне правило: рівень безпечності продуктів нової біотехнології для організму людини завжди має бути не нижчим, ніж вплив аналогічного продукту, отриманого шляхом використання традиційних технологій.

Проте останнім часом у деяких засобах масової інформації з'явилися публікації, які компрометують саму ідею використання новітніх біотехнологій для потреб сільського господарства та медицини. При цьому піддаються науково необґрунтованій критиці визнані світові досягнення сучасної науки та практики в галузі біотехнології, ставиться під сумнів доцільність її розвитку в Україні. І все це робиться під гаслом «турботи про здоров'я людей».

Звичайно, необхідно з певною обережністю ставитися до використання трансгенних організмів. Потрібен професійний нагляд з боку фахівців за вивільненням їх у довкілля або споживанням. Тому, як і в усьому світі, наші вчені піклуються про вирішення цих питань. Велику увагу цьому приділяє Міністерство у справах науки і технологій, Національна академія наук України, Українська академія аграрних наук, Академія медичних наук України, Міністерство охорони здоров'я. Розробляються відповідні підходи до оцінки ризику, своєчасного передбачення можливих негативних впливів.

Ця робота українських вчених має стати предметом уваги і зацікавленості всіх громадян України, які є потенційними споживачами біотехнологічної продукції. Полегшити діалог між вченими і широкими колами населення держави можуть журналісти, освітяни, громадські організації. Ми готові й запрошуємо до такого відкритого діалогу. Адже, не прийнявши біотехнологію сьогодні, ми втратимо шанс стати поруч з розвиненими країнами у найближчому майбутньому.

СОЗІНОВ Олексій Олексійович, академік НАНУ та УААН; КУНДІЄВ Юрій Ілліч, академік НАН та АМН України; ФРОЛЬКІС Володимир Веніамінович, академік НАН України та АМН; ГРОДЗИНСЬКИЙ Дмитро Михайлович, академік НАН України; КОСТЮК Платон Григорович, академік НАН України; МАЦУКА Геннадій Харлампійович, академік НАН України; СМИРНОВ Валерій Веніамінович, академік НАН України; БОГДАНОВ Григорій Олександрович, академік УААН; БУРКАТ Валерій Петрович, академік УААН; БЛЮМ Ярослав Борисович, чл.-кореспондент НАН України; ГРИНЬОВ Борис Вікторович, чл.-кореспондент НАН України; КОРДЮМ Віталій Арнольдович, чл.-кореспондент НАН України; МАЦЕЛЮХ Богдан Павлович, чл.-кореспондент НАН України; ПІДГОРСЬКИЙ Валентин Степанович, чл.-кореспондент НАН України; РЕДЬКО Віктор Володимирович, д. с.-г. н.

Коментар фахівця

***О**тримавши цього листа вчених, редакція звернулася до Ярослава Борисовича Блюма, заступника директора Інституту клітинної біології і генетичної інженерії Національної академії наук України, члена-кореспондента НАНУ за детальнішою інформацією. Ось що він розповів:*

— І в самому листі, і під час обговорення знайшли відображення стурбованість учених станом біотехнології в Україні, тривоги за її майбутнє. З нашого боку такі дії закономірні. Ми присвятили цій науці своє життя. Науці, яка в більшості провідних країн отримала випереджувальний розвиток і яка вже нині починає значною мірою визначати науково-технічний прогрес у багатьох галузях. Серед цих країн по праву могла б бути й Україна. Накопичено величезний науковий потенціал. Проте розвитку біотехнології у нашій країні заважають і відсутність належного фінансування у зв'язку із загальною економічною ситуацією, і нерозуміння в певних колах її ролі та значення.

Тому не дивно, що біотехнологічна продукція надходить в країну іззовні. Крім стійкої до колорадського жука картоплі з Канади, що вже проходить випробування на наших полях, до нас, образно кажучи, стукатимуть у двері з новими рослинами, такими як кукурудза, стійка до стеблового метелика, цукрові буряки, стійкі до кількох видів гербіцидів та з іншими досить важливими у сільгоспвиробництві рослинами.

Чи потрібне нам і все це, і власні дослідження в галузі біотехнології? Безумовно. Закономірна і співпраця з міжнародними науковими колами та провідними біотехнологічними компаніями в такій складній і дорогій галузі, як біотехнологія.

Інше питання — безпека нових продуктів біотехнології. Для її забезпечення при Міннауки створено комісію, яка тепер називатиметься Комісією з біобезпеки під час роботи з генетично модифікованими організмами. Створювалася вона за дорученням Кабміну і, звісно, має аж ніяк не тимчасовий характер. Її діяльність регламентує Міністерство у справах науки і технологій. Нині йдеться про те, щоб надати комісії статус міжвідомчої. Особливо покладаємося на розуміння та підтримку з боку Мінфіну та Мін'юсту.

Крім усебічної оцінки біологічної безпеки нових продуктів (уже згадана картопля такі перевірки проходила в два етапи), комісія бере участь у формуванні відповідного українського законодавства. Звичайно, широко використовуємо досвід зарубіжних колег із Канади, США, Польщі, Чехії, Болгарії, Угорщини, Росії.

У різних країнах і на різних континентах ставлення до біотехнології і трансгенних рослин різне. Є більш настороженe, є менш застережне. Це залежить від багатьох чинників. Але навіть попри наявні побоювання, ситуація розвивається так, що біотехнологічні продукти дедалі ширше виходять на ринок і, мабуть, головне полягає в тому, щоб контролювати цей процес, передбачати і уникати небажаних ситуацій, якщо вони потенційно можливі.

А заборона — не найкращий підхід, навіть якщо комусь і не подобаються досягнення біотехнології. Досвід розвитку суспільства показує, що жодні заборони не давали позитивних результатів. У результаті все одно реалізують ті ідеї, які відстоюють учені.

Біотехнологічних продуктів у світі чимало. В Канаді, наприклад, зареєстровано близько 40 різних видів, що їх отримано з допомогою цих технологій, у США — ще більше. В Європі ставлення більш настороженe. Але свободу в дискусії без чіпляння ярликів мають усі. В Швейцарії улітку минулого року було навіть проведено референдум, у якому перемогли прихильники всіх біотехнологій: у медицині, в створенні нових харчових продуктів, в експериментальних напрямах у сільському господарстві. Народ, таким чином, поділив відповідальність з ученими.

Процес впровадження біотехнології треба контролювати, регулювати, але не можна забороняти. Непрофесійні напади відкидають нас назад. Ми це вже проходили.

Заборона — не вихід

! У номер

Парламент і церква про буття

(Початок на 1-й стор.).

Коментуючи події наших днів, заступник Голови українського парламенту підкреслив, що вже майже десятиліття відбувається процес становлення на території колишнього СРСР нових держав. На жаль, останні не уникли багатьох прорахунків і помилок, властивих новоутвореним країнам, результатом яких стала глибока економічна криза, різкий спад життєвого рівня населення. Все це породжує зневіру, бездуховність, плазування перед чужим і наносним, втрату своїх історичних і духовних цінностей.

Вивести країни з соціально-економічної кризи, на думку Віктора Медведчука, можливо шляхом інтеграції в громадський, економічний і культурний простір за тісного співробітництва з сусідніми державами і християнськими народами, зберігаючи при цьому свою державність, мову, обряди, традиції, культуру. Верховна Рада України прагне на практиці довести свою позицію у цьому питанні. Закони про релігію, мови, національні меншини є істотним вкладом у цей процес. Український парламент бере участь у більшості міжнародних рухів за мир, дружбу, співробітництво між народами, проти кровопролиття на будь-якому грунті, в тому числі релігійному. Його зусилля спрямовані на створення таких законів, за яких людське співжиття відповідало б історичному, духовному і культурному світогляду свого народу, вихованого переважно саме на православних християнських традиціях.

На конференції заслуховуються доповіді і повідомлення парламентаріїв країн-учасниць, вищих церковних діячів, керівників європейської міжпарламентської асамблеї православ'я і міжнародного фонду єдності православних народів. В рамках цієї зустрічі намічено проведення низки культурних заходів.

Нагорода за людяність

Саме так можна класифікувати премію імені М. Танцюри, засновану Асоціацією психіатрів України. Аналогічну премію імені А. Мазура для найгеройчнішої і найчеснішої психіатричної медсестри заснувала і Асоціація медичних психіатричних сестер України. Премії названо іменами співробітників психіатричної лікарні імені І. Павлова — лікаря-психіатра Мойсея Танцюри та фельдшера Ананія Мазура, які під час окупації Києва нацистами рятували своїх пацієнтів від розстрілу.

У Міністерстві охорони здоров'я України спеціальний диплом і премію імені М. Танцюри отримала лікар-психіатр Житомирської обласної психіатричної лікарні № 1 Ніна Кононова. Диплома та премії імені А. Мазура було удостоєно медсестру Дніпропетровської обласної психіатричної лікарні № 2 Ольгу Поправко.

Пам'ятний адрес і подарунок з нагоди 10-ї річниці вручає колективу редакції "Проміня" директор Кам'янець-Подільського учбово- виробничого підприємства УТОС Микола Бесараб.

Фото Івана МИХАЙЛЕНКА (ДІНАУ).

Президента — в пенсіонери чи пенсіонера — у президенти?

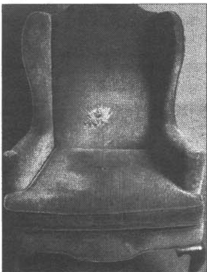
Коментар тижня

Прийнявши закон про вибори президента України, парламент за допомогою законодавчих обмежень «змалював» нам загальний образ майбутнього глави української держави. Це однозначно має бути громадянин України не молодший 35 років, який не лише їв українське сало, а мав мудрість не забути материнську українську мову, або ж хист (не всі його мають) вивчити її як державну. Це має бути особистість, яка, навіть опинившись за межами України в радянські часи, одразу, без довгих вагань повірила в ідею державної незалежності і повернулася (останні 10 років перед виборами треба прожити в Україні).

Мало того, це мусить бути обов'язково політик-«мільйонер». Маю на увазі не гроші, бо декотрим і десять мільйонів «зелених» не допоможуть. Ідеться про те, що претендент на пост глави держави зобов'язаний зібрати мільйон підписів електорату, заручитися підтримкою політичної партії чи блоку партій або зборів виборців за участю 500 громадян (самовисунення не передбачене).

Про ці та інші вимоги до претендентів на президентську булаву чимало повідомляли ЗМІ — повторювати не буду. Але ось поміркувати над тим, чи закриває щойно прийнятий закон дорогу у президенти держави недієздатному (за висновком суду) громадянинові або теоретично дієздатному дев'яносторічному дідуганові, замислитись є нагода. І ось чому.

Під час розгляду законопроекту в сесійному залі Юрій Кармазін висловив сумніви щодо доцільності прийняття двох останніх пунктів поправок, викладених у статті 2¹, про те, що президентом України (як і кандидатом на цей пост) не може бути той, хто є громадянином іншої держави чи має паспорт громадянина іншої держави, а також той, хто був президентом України і за час його перебування на цій посаді в державі виникла (збільшилася) заборгованість з виплати зарплат, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. Незважаючи на підтримку профільного парламентського комітету, більшість народних депутатів погодилася з Ю. Кармазіним і відхилила ці дві поправки. Однак через не зовсім чітке формулювання питання під час голосування багато хто, в тому числі і присутні у ложі преси представники ЗМІ, зрозуміли, що з документа вилучено усю статтю 2¹, а отже, і перші два пункти про те, що не може бути обраний президентом України громадянин, який на день виборів досяг шістдесятирічного віку або такий, якого суд визнав недієздатним. Доказом того, що не всі зрозуміли, що сталося, було повне ігнорування пресою цього сенсаційного «ноу-хау» парламенту — норма про шістдесятирічний віковий ценз перекреслює мрії шістдесятиоднорічного Леоніда Кучми залишитися президентом України на другий термін!

Запідозривши певну двозначність моменту, автори всіх чотирьох поправок Г. Омельченко та А. Єрмак звернулися з офіційним листом до Голови Верховної Ради О. Ткаченка, голови профільного Комітету з питань державного будівництва, місцевого самоврядування та діяльності рад О. Кушніра, завідувача юридичного управління Секретаріату ВР М. Теплюка. З подібним листом звернувся і народний депутат Ю. Кармазін, який підтвердив, що вів мову лише про два останні пункти статті 2¹ і лише ці пункти він пропонував вилучити. У відповідь, як стверджують автори цих звернень, отримали запевнення, що перші два пункти поправки залишено в законі однозначно, і саме в такому варіанті закон буде направлено главі держави.

Отже, сенсація таки є. І коли спостерігачі стверджують, що Леонід Данилович знайде певні підстави для накладення вето з приводу деяких інших положень цього закону, то цікаво, які аргументи може виставити проти шістдесятирічного вікового цензу.

Григорій Омельченко й Анатолій Єрмак вважають, що зробили Леонідові Кучмі... велику послугу, адже дали йому можливість «тихо й мирно» піти на «заслужений відпочинок» із суперсильним у нинішній кризовій ситуації аргументом, мовляв, я міг би ще вивести державу з катастрофи, але заважає закон, і я йому підкорився. З другого боку, ці народні обранці не приховують, що в разі накладення главою держави вето на закон вони під час розгляду у ВР неодмінно скористаються з можливості відстояти і ті свої кардинальні поправки, котрі було вилучено із законопроекту.

Анатолій БЕНЬ.

Акція тижня

«Людина року-98»

(Початок на 1-й стор.).

Днями закінчився процес експертного визначення претендентів на лауреатські звання загальнонаціональної програми «Людина року-98» у 28 номінаціях.

Якщо казати про якісний і кількісний склад, то серед 92 лауреатів — 40 нових імен: і індивідуальних, і корпоративних. На думку організаторів, цей факт засвідчує те, що українська еліта поповнюється новими людьми. А це означає — в нашій країні з кожним роком стає дедалі більше достойних особистостей.

Щодо номінації "Газета року", то вона трансформувалася у дві. Це зроблено спеціально, бо соціально-політичні мас-медіа мають перевагу над діловими виданнями. Тому вирішено започаткувати «Ділове видання року».

У восьми номінаціях представлено по чотири лауреати, а в решті двадцяти — по три. Таку диспропорцію організатори пояснили приблизно так. За правилами програми неможливо перемогти удруге підряд в одній і тій само номінації. Але навіть якщо так станеться, володар отримає спеціальний почесний диплом.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.

Благородство і таланти живуть з нами поряд

Нагороди тижня

Двадцять двох героїв минулого року в 17 номінаціях визначила асоціація журналістів всеукраїнських засобів масової інформації, котрі працюють на Черкащині.

Серед нинішніх номінантів — велика і дружна родина Ніни та Василя Хилобоких з села Білозір'я Черкаського району, патріарх сільськогосподарського виробництва 72-річний голова правління спілки власників «Міжгір'я» Лука Іваніщенко, з допомогою якого в селі побудовано величний собор.

Фермером року журналісти обрали відомого аграрника Івана Веретільника, котрий разом з родиною створив міцне фермерське господарство «Лілея».

У номінації «Благородний вчинок року» одностайно названо директора торговельно-морського порту з міста Феодосії Юрія Большакова. Ця цікава історія почалася з публікації у «Голосі України». У ній ішлося про те, що в багатодітної сім'ї з Золотоніського району не стало корови. Діти залишилася без краплі молока, а голова КСП зволікає з допомогою. Юрій Большаков, прочитавши цю статтю, зі згоди свого колективу, прислав на Черкащину головного бухгалтера порту, і той... купив і передав великому сімейству корову-годувальницю...

«Серце віддаю дітям» — цю номінацію одержала чудова жінка, головний лікар черкаського сирітського Будинку маляти Валентина Тертишна. Діловою жінкою року журналісти оголосили голову правління ВАТ «Ватутінський м'ясокомбінат» Ніну Бейлер.

А в номінації «Книга року» — відразу три переможці. Це старший науковий співробітник Шевченківського національного заповідника з Канева Зінаїда Тарахан-Береза — за фундаментальну працю «Святиня» —науково-історичний літопис Тарасової гори, художник Микола Бабак — за книгу про голодомор тридцять третього року «Вільхова кров» та фотожурналіст Ігор Осадчий — за фотоальбом про Василя Симоненка «Три роки поруч».

Стала лауретом своєрідного журналістського конкурсу і заслужена художниця України Тамара Гордова, котрій за виставку у 1998 році «Тобі, з тобою і без тебе» присуджено номінацію «Духовність року».

Нагородження номінантів відбулося у палаці культури «Дружба народів», котрий, до речі, також оголошено асоціацією журналістів кращим культурно-мистецьким центром 1998 року.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Дошка пошани

З гудзиком у розвідку

Будинок для божевільних. Палата «Бонапартів».

На ліжку сидить голопупий Сеня і пришиває до матні гудзики. Ошелешений лікар нарахував їх аж 12.

— Але, Сеню, нащо тобі стільки?!

— Ге! У нас скільки країн входить до СНД? Порахував? Один гудзик — одна країна. Отож! Віднині всі 12 держав будуть в одних руках — моїх! Захотів — застібнув, захотів — так залишив. Я більше тобі скажу, — Сеня змовницьки поманив лікаря пальцем, — я збираюся у цій співдружності створити власну контррозвідку. А то розперезалися всі: ліва рука не знає, що робить права... Так і достоїнство втратити можна... Словом, з усіма президентами я вже деталі обговорив — усі «за», справа лише за Єльциним. А його, шкода, відвезли до іншої лікарні... Слухай, може, відпустиш до нього, провідаю, заодно й цю ідею підкину?..

На цих словах Сеня зривається на ноги, застібає галіфе на всі 12 гудзиків і кидається у прочинені двері...

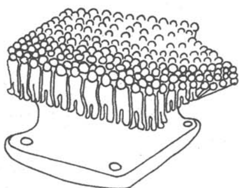
Хто є ху?..

Роман Безсмертний, народний депутат України, представник Президента у Верховній Раді:

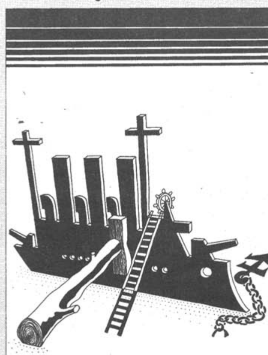
— Усі ці бійки, сварки можна назвати одним словом: парламент. Такі слабкості йому треба пробачати...

Від чергового:

Ми, власне, і пробачаємо. А що робити? Проте якщо парламент — це бійки і сварки, то що в такому разі уряд — рукостискання й поцілунки? Чого доброго, скоро добалакаємося, що Президент — серп і молот, а народ — ковадло.

Живіший од усіх живих

Криївка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету, його подільник Юзик роздивляється жовтенятську зірочку.

— Кіндрате, га, Кіндрате, а ти Дзержинського бачив?

— Може, тобі ще й «Чорного ворона» заспівати?!!

— Та ні, Кіндрате, ти ось послухай: раптом заходить у нашу криївку Фелікс Едмундович, сідає поруч на лавці, і що ти у нього спитаєш?! Я, скажімо, спитаю: чули, що про вас говорять сьогодні?

— Та чув, чув!!! — раптом лунає звідкілясь ізгори.

Юзик і Кіндрат отетеріло підводять очі. У лаз спускається сам "залізний" Фелікс.

— Тому оце й розшукав вас. Сідайте, товариші, розмова буде серйозною і архіважливою!..

Акваланг — міністрам!

— Чув, Валерій Пустовойтенко сказав, що в Кабінеті міністрів пройдуть глибокі кадрові зміни?!!

— А до чого тут глибокі, не розумію?!

— Я гадаю, що ми сидимо так глибоко, що тільки кадри з глибоким нюхом можуть визначити ступінь нашого занурення...

— Ми що, під водою і нам на поміч пришлють міністрів-підводників?

— Якби ж, а то, як завше, кинуть міністрів-асенізаторів...

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ. Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Шах конем — Президенту

Головний результат переговорів — почуття оптимізму?

Переговори тижня

У Києві завершився третій раунд україно-румунських переговорів про проекти договору щодо режиму державного кордону і угоди про делімітацію континентального шельфу і виключних економічних зон у Чорному морі.

Керівник української делегації, посол з особливих доручень МЗС України Юрій Костенко висловив сподівання, що це засідання стане «поворотним у долі переговорів». За його словами, сьогодні говорити про те, як буде поділено виключну економічну зону, ще зарано. На думку керівника румунської делегації, директора Генерального юридичного і консульського управління МЗС Румунії Крістіана Дяконеску, атмосфера діалогу на цьому раунді переговорів і знайдені точки зіткнення дають надію, що конкретних результатів у перспективі буде досягнуто. «У будь-якому разі, ми оптимісти», —додав він.

У Румунії назріває революція

Протест тижня

За своєю популярністю румунські шахтарські події не поступалися цього тижня навіть уже давно визнаному інформаційному «лідеру» — війні в Косові. Власне, у Румунії в шахтарів теж була війна: з поліцією, спецвійськами та мало не з армією.

Причини гірняцького протесту дуже зрозумілі для, скажімо, мешканця українського Донбасу чи російського Кузбасу. Ні, зарплатню румунським гірникам не затримували, але співробітництво уряду Румунії та Міжнародного валютного фонду вимагало, як і кожне складне мистецтво, певних жертв. Ними стало закриття 140 шахт вугледобувного басейну Валя Жиулуй, на яких працювали 40 тисяч гірників. Приблизно половина з них з такою постановкою питання не погодилася й попрямувала на Бухарест, вселяючи жах в уряд і мешканців румунської столиці. Там вважають, що, прибувши до міста, гірники навряд чи сіли б перед парламентом і почали медитувати, мирно постукуючи касками по асфальту. Бо 1991 року, під час першого пришестя шахтарів, все було набагато різноманітніше: сутички з поліцією, безчинства на вулицях, відставка уряду...

Румунські події хоча й не завершилися, проте ще раз підтвердили кілька речей. Перша — старанне виконання урядом настійливих побажань МВФ таїть у собі величезну загрозу соціальних вибухів і може призвести до катастрофічних наслідків. Особливо в такій неблагополучній країні, як Румунія (і Україна також), де значна частина населення живе в нужді й тому симпатизує радикальним антиурядовим діям.

Інший показовий процес — швидка політизація акції протесту. Була б череда, а пастух знайдеться: у Румунії поводирями стали представники ультраправої партії «Романія маре» («Велика Румунія»; до речі, саме вона найбільше опиралася свого часу підписанню україно-румунського базового політичного договору, побиваючись за «історичними територіями»). Очолив похід на Бухарест член цієї партії Мирон Косма. Дуже швидко до шахтарських вимог припинити закриття шахт та на 35 відсотків підвищити зарплатню додалися заклики про проведення загального страйку та дострокових виборів. А це — саме з набору «Романія маре». Влада Румунії, зовнішній борг якої досяг критичної позначки 3 мільярди доларів, тепер має просити у МВФ нових позик, гасити (можливо, і за допомогою сили) шахтарську пожежу та ліквідовувати внутрішньополітичну конфронтацію. Завдання досить суперечливі.

Близько 20 тисяч румунських шахтарів, які зосталися без роботи, вирушили до Бухареста

Анатолій МАРЧЕНКО.

Ніколи йому не була страшна ніяка критика

Книга тижня

Вже все в минулому: суперечки й дискусії, будівельний аврал і урочисте відкриття. Й сьогодні, хто б не став поряд з пам'ятником Михайлу Грушевському на Володимирській вулиці, мабуть, скаже полегшено: «Збулося!».

І як добре, що вслід за цими подіями з'явилася книжка «Михайло Грушевський» (видавництво «Бібліотека українця»).

Здавалося б, що можна знайти в загальновідомому про лідера української революції? Але нарис Петра і Тараса Кононенків, що відкриває збірник, додає до хрестоматійного портрета нові риси. Й, звичайно, читачеві буде цікавий сучасний погляд на місце Михайла Грушевського в нинішній боротьбі за українську незалежність. Бо скільки ще у нас прихильників Володимира Леніна, який вперто твердив: «Росія без України існувати не може», але ні він — натхненник жовтневого заколоту, ні його послідовники ніколи не питали думку самих українців: «Чи відповідає це інтересам України?».

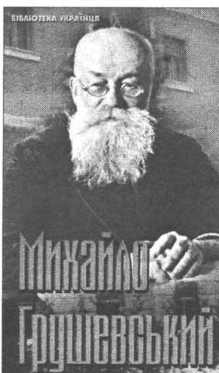
До збірника увійшли також «Автобіографія» Михайла Грушевського, його спогади та статті.

Хроніка подій, що супроводжували народження в столиці величного монумента, складена професором Леонідом Решодьком, стане в пригоді майбутнім дослідникам вітчизняної історії.

Тепер на часі реалізація інших президентських, парламентських та урядових указів і постанов про увічнення пам'яті першого глави Української держави, зокрема, створення історико-меморіального музею Михайла Грушевського в будинку, де він жив; відкриття меморіальних дощок; комп'ютерного ліцею його імені в колишньому міському училищі, спорудженому на кошти родини Грушевських тощо.

Він цього заслужив. «Колосальна праця, яку рік за роком викладає проф. Грушевський перед українську публіку, варта того, щоб прийняти її з належною увагою, тим більше, що вона на таких міцних і широких основах, яким не страшна ніяка критика», — писав Іван Франко.

Михайло Грушевський замкнув український монументальний трикутник: Тарас Шевченко, Володимир Ленін і він — Голова Центральної Ради

Віталій АБЛІЦОВ.

Кіт-надмарафонець

Пригода тижня

Про прихильність, любов і самовідданість братів наших менших до своїх господарів надруковано тисячі книжок, знято сотні кінофільмів. Проте історія, про яку розповіла обласна газета «Сумщина», справді на межі фантастики...

На початку 1992 року сім'я Конопленків переїжджала із Приморського краю (Росія) на Сумщину. Усі речі, хатній скарб було завантажено на КамАЗ, який ось-ось мав вирушити до залізничної станції. І лише котик Льова, певно, відчуваючи, що його з собою не візьмуть, був сумний. Врешті-решт, він не помилявся. Зваживши на його «малолітність» і нелегку дорогу, Конопленки залишили Льову сусідам.

На Сумщині сім'я осіла в Бурині. Однак і тут Конопленки частенько із журбою згадували свого сіренького сибірського пухнастика. Збігали роки, і образ їхнього улюбленця почав стиратися з пам'яті. Як раптом...

Минулого місяця у першій половині дня на веранді будинку почувся шалений гамір. Сергій Володимирович і Тетяна Сергіївна вирішили з'ясувати, хто це чинить таке неподобство, і остовпіли від побаченого: здоровезний сибірський котяра, задравши вгору куций обрубок хвоста, намагався загнати у куток їхнього собаку-водолаза. У постаті прибульця було щось до щему знайоме.

— Льовочко! — не вірячи своїм очам скрикнула Тетяна Сергіївна.

«Сибіряк» на якусь мить завмер на місці і враз кинувся їй на груди, замуркотів та й почав «цілувати» господиню...

Три дні прибулець тільки те й робив, що вмивався та чепурився. А от поведінка у нього, наче в собаки. Лише обнюхуючи речі, привезені з Примор'я, висловлює свою радість, вихляючи хвостом-половинкою. Де згубив іншу половину, можна лише здогадуватися. Льовочка дуже сильний, з місця без напруження «бере» двометрову висоту. Після семирічної подорожі мав багато ран на голові, за вухами, а подушечки в нього на лапах геть стерті.

Господар, зрозуміло, не намилується своїм улюбленцем, та все дивується: як їхній Льова зміг подолати таку величезну відстань — майже 8 тисяч(!) кілометрів? Як знайшов своїх господарів? Адже до цього в Бурині ніколи не був.

Льова ж, тим часом, на такі «дрібниці» не звертає уваги і сподівається, що його семирічна подорож потрапить до Книги рекордів Гіннесса.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

Мить, коли забуваєш про всі земні гризоти

Світ — прекрасний і хвилюючий

Ювіляр тижня

Певно, зовсім не випадково цей чоловік народився саме під Хрещенський святий вечір. Адже в народі існує повір'я, що Хрещенської ночі іней з'являється саме на тих хлібах, що мають щедро зродити. Відтак і нашому героєві самою долею судився щедрий на творчі злети та визнання життєвий шлях.

Щоб перерахувати всі регалії, досягнення й нагороди Мирослава Вантуха, стандартного папірця буде замало. Та й чи варто, адже найкраща рекомендація цього чоловіка — власне ім'я та очолюваний ним колектив, відомий у всьому світі Національний заслужений академічний ансамбль танцю імені Павла Вірського. Тим часом, чи багато нинішніх видатних українців або тих, хто вважає себе такими, можуть похвалитися бодай часткою таких заслуг? І чи прийдуть до них, у їхню почесну і відповідальну годину, скласти дяку сотні щирих шанувальників? До Мирослава Михайловича прийшли.

Здається, весь мистецький цвіт Києва, та ще й гінці зі Львова, Харкова, Житомира зібралися в «Українському домі» привітати відомого хореографа з 60-літтям. «Прекрасний і хвилюючий світ українського танцю завжди знайде шлях до людських сердець» — очевидно, людина, яка майже 20 років очолює відомий танцювальний колектив знає про це більше за інших. Адже за різних часів, вождів і режимів ансамбль імені Вірського залишався популярним у народі й шанованим у верхах. Не обійшли увагою можновладці і нинішній ювілей Мирослава Вантуха. Від Президента, Прем'єр-міністра, голови столичної адміністрації, інших чиновників приймав народний артист України ордени, грамоти, подяки, нагрудні знаки тощо. А ще (вкотре вже!) — запевнення про виплату боргів у зарплаті. До речі, мотив давно не бачених грошей протягом святкового вечора був одним з найпомітніших. Проте сумні нотки швидко зникали у радісному вихорі запальних дитячих таночків, які, власне, й були для Майстра найдорожчим подарунком.

Алла РОМАНЧУК.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

На святковому вечорі говорили про... борги

ЛЬОДОВЕ ПОБОЇЩЕ 98/99:

Здавалося б, те, що відбувається дотепер в агропромисловому комплексі, диктується якоюсь нерозумною сільськогосподарською політикою — так цілеспрямовано знищувати українського товаровиробника не став би навіть інтервент. Насправді усе виважено і просто. Наші безкраї лани — перехрестя насамперед фінансових зацікавлень. Їхня політична місія —народжувати дивіденди для товстих гаманців. Дедалі більше хліборобське поле нагадує поле бою, таку собі ковдру для перетягування. На селі, як ніде, стикаються комерційні інтереси. Урядовців, посадовців, іноземців, підприємців... Ажіотаж зрозумілий: сума, що вищезгадані гаманці поповнює, з року в рік визріває на аграрній ниві астрономічна. Порівняно з нею допомога міжнародних фінансових структур, до якої вдається закордон, аби купити собі право «відірвати» ласий шмат і від українського аграрного пирога, виглядає жалюгідною подачкою.

На цьому святі життя відведено місце і селянину. Його права і обов'язки — саме ті інтереси обслуговувати. Майже завжди за так з ранку до вечора працювати на фермі чи за спасибі копирсатися в землі навесні, влітку, восени і навіть узимку.

Одна кукурудза, дві кукурудзи...

Найбільш уперті добросовісно «підтягують хвости» і досі

Польові новини

Керівництво МінАПК любить кукурудзу. Непокоїли лаври Микити Хрущова А. Хорішка, небайдужим до качанистої був Ю. Карасик, панацеєю чи не від усіх аграрних бід вважав її М. Зубець. Власне, всі господарі Мінсільгосппроду свого часу ратували за розширення площ під королеву полів. Воно й не дивно, бо за океаном, де так полюбляють гостювати державні мужі, вони підгледіли такий досвід: тамтешній аграрник запросто збирає і 70, і 90 центнерів зерна з гектара. Поїхала нашенська керівна особа, цивілізованим агровиробництвом надихнулася. Це якщо насіяти на українських чорноземах качанистої, зметикувала, а потім віджнивуватися, такий високий польовий дивіденд народиться, з яким і самому Президентові рапортувати не страшно. І летіли зі столиці до регіонів рекомендації-керування до дії — відвести площ під королеву якомога більше. Шкода, але майже кожного року кукурудзяний пиріг вдавався половинчастим: якщо обсіятися виходило більш-менш, то ось зібрати — завжди не вистачало грошей, пального, техніки чи ще якогось дідька. Значна частина качанистої входила у зиму — і на сніг виїздили комбайни (якщо культуру тишком-нишком не заорювали). Минулий сезон не став винятком.

З королевою — не по-королівськи

На Вінниччині, повідомляє наш кореспондент Віктор СКРИПНИК, під снігом залишився кожний восьмий гектар зернової кукурудзи — із загальної площі 84 тис. га.

Королеву полів, з'ясовується, свідомо віддали в обійми морозенку. Як пояснили в облуправлінні сільського господарства, насамперед рятували бурякові плантації. Їх лан у «цукровому Донбасі», як відомо, найбільший у державі. Запастися пальним на всі види робіт, на жаль, не вдалося. А після цінового обвалу, коли вартість «горючки» збільшилась у два рази, про це годі було думати. Довелось гадати, на що у першу чергу солярку витрачати. Більшість господарників перевагу віддали «солодким» гектарам: їх площі, як ніколи раніше, все-таки впорали до настання морозів. А кукурудза, кажуть, холоду не боїться. Її дотепер збирають. Де комбайнами, де вручну. «Скільки вже врятували з-під снігу?» — «Ви про таке запитуєте! Хто це взимку веде облік осінніх польових робіт?».

Про те, що з королевою восени матимуть клопіт, спеціалісти знали ще навесні. Зерно лягло в грунт пізніше оптимальних строків: «Вишні давно вже одцвіли...» А як було дотриматися графіка, маючи великий «хвіст» весноoранки? До речі, нинішньої весни ситуація, схоже, знову повториться: спершу доведеться виорати 260 тисяч залишених гектарів, а тоді вже сіяти. Легко сказати...

Восени на переважній частині площ зерно кукурудзи мало підвищену вологість: за даними спеціалістів, на 10 — 12% більше норми. Знову постало питання про пальне. Королеві не поталанило навіть там, де прагнули її зібрати. Пригадую зустріч у господарстві села Липівка Томашпільського району. «Ви знаєте, чому ось це безкрає поле кукурудзи залишиться під снігом?» — запитував заступник голови правління, депутат обради Микола Мельник. Щоб придбати пальне, у господарстві (до речі, одному з кращих) зробили «хід конем»: продали свиней, але вирученими грішми розпорядитися не вдалося. «Хоч як переконували податківців, щоб на деякий час відстрочили сплату заборгованості, нас не стали слухати. Всі кошти, що надійшли на рахунок, підмели в бюджет».

Селяни тим часом не дрімали: мішок на плечі, дай, Боже, сили. Кажуть, завдяки їх «старанням» кукурудзи у полі практично не залишилося. Комбайни косять одні стебла. «На жаль, сьогодні аграрнику простіше вкрасти, ніж пристати на певні умови збирання врожаю, що їх пропонували в багатьох господарствах, — довелося почути в тому самому управлінні сільського господарства. — Коли людям не виплачують зарплати (загальна сума заборгованості уже досягла 112,4 мільйона гривень, є факти затримки з виплатою три роки), вони можуть вдатися не тільки до крадіжок...»

Віник як жнивний аргумент

Зимове зернозбирання зовсім не те, що літнє, вважає журналіст з Кіровоградської області Ігор ШИРОКУН. Механізатор не встає о четвертій ранку, не поспішає вдосвіта до тракторної бригади. Ні тобі поту, ні пилюки. Нема проблеми з підвезенням холодної води і триразовим харчуванням на полі. Прийде, виспавшись, комбайнер по незайманому нічному снігу до своєї машини, обмете віничком іній зі скла кабіни, замок запальничкою відігріє — і вперед.

На Кіровоградщині цього зимового сезону порівняно з попереднім кукурудзи заморозили менше. Частково це спричинено довгою осінню, частково — більш розважливими діями селян впродовж традиційної пори польових робіт. Частину залишеного «на потім» зібрали ще в листопаді, далі була перерва на період відлиги, після якої дехто проводжав відразу два старих роки — сільськогосподарський і календарний. Але найбільш вперті добросовісно «підтягують хвости» і досі, як, скажімо, мешканці села з романтичною назвою Дівоче Поле, де зроблено ці знімки. Єдине, що втішає, — українські конструктори над комбайном попрацювали. «Лані» і на льоду не заносить, і в снігу вони не букcують. Якраз для зимових жнив. Та все одно механізатори ремствують: чому не навчили інженери сільгосптехніку сніг розгрібати на кшталт бульдозера... Хіба нашій людині догодиш?..

Від невиконання податкового плану одна дорога — до зимового лану

А в Чернівецькій області зимове кукурудзяне поле використали для залякування, аби поповнити казну. Деякі засоби масової інформації повідомили, що голова Чернівецької облдержадміністрації Теофіл Бауер має намір залучити керівників близько 100 підприємств — боржників перед Чорнобильським фондом до збирання врожаю качанистої в одному з господарств Кельменецького району. Акцію планується провести на кшталт цивільно-польових навчань, що наробили галасу, були ініційовані урядом влітку в Переяславі-Хмельницькому. У буковинському варіанті її учасникам мають видавати пайки та спецодяг. Завдяки цьому примусовому заходу передбачається одержати 2 мільйони 500 тисяч гривень надходжень до Чорнобильського фонду, що конче потрібні для погашення заборгованості по ньому.

Начальник управління агропромислового комплексу облдержадміністрації Віталій Усик, до якого звернувся наш кореспондент Василь БАБУХ, вищезгадану інформацію спростував.

Якщо голова облдержадміністрації й справді міг сказати таке, то робив це лише з профілактичною метою — настрахати боржників перед Чорнобильським фондом, повідомив керівник аграрного управління.

В області увійшло в зиму понад двісті гектарів кукурудзи. Качани на зернових ділянках зібрано, тільки стебла стирчать. Стовбури подрібнюють і відправляють худобі на корм.

Втім, дехто таки не уникне кари. За незібрану кукурудзу, подейкують в обласному управлінні АПК, деякі голови селянських спілок розпрощаються зі своїми посадами.

В. Д.
Фото Ігоря ШИРОКУНА.

***

І наступного сезону кукурудзі бути рятівницею сільського господарства. З МінАПК знов лунають цінні вказівки: назустріч президентським виборам насіяти королеви якомога більше. У загальнодержавному маштабі планується збільшити посіви під качанистою на зерно до 1 млн. 477 тис. га.

З наказу Міністерства агропромислового комплексу від 15 січня 1999 року № 7/7 «Про проведення науково-практичної конференції з питань виробництва зерна кукурудзи»:

З метою збільшення виробництва зерна кукурудзи, впровадження у виробництво енергозберігаючих технологій вирощування і зберігання кукурудзи та досвіду передових господарств... провести 27—28 січня науково-практичну конференцію з питань виробництва зерна кукурудзи у відповідності з програмою...

ДО ОСТАННЬОГО КАЧАНА

Коментар

За місце під соняшником

Те, що в сільгоспвиробництві, власне, як і скрізь, музику замовляє не скрипаль і навіть не диригент, на олієжиркомбінатах зайвий раз переконалися і цього року. Майже всі вітчизняні підприємства галузі опинилися в глибокому нокауті. Без сировини простоюють не лише олійні, через незавантаженість яких бюджет втратив торік 300 млн. грн. Лихоманить миловарні, що забезпечують тепер країну туалетним милом «Made in Ukraine» лише на 6% від потреби. Стоїть тиша на маргаринових комбінатах. Їхні потужності використовуються у кращому разі на 20%. За перші 10 місяців минулого року там видали на-гора на кожного жителя країни аж по 124 грами маргарину. За законами ланцюгової реакції, без цього життєдайного продукту ледь жевріє димок над трубою хлібопекарів, кондитерів. Водночас майже половина вирощеного соняшнику опинилася за кордоном. Культура активно завантажує іноземні промислові потужності, створює додаткові робочі місця, приносить за кордоном прибутки. Результат цілком прогнозований. Ще задовго до початку сезону переробки сценарій двобою іноземець — вітчизняний виробник було складено. І не на користь останнього.

Раунд перший: а рефері — куплений

За умов повсюдної бартеризації соняшник став на селі справжньою валютою. Він і горючкою допомагає розжитися, і запчастинами. Залюбки працюють з ним комерсанти. Врожай скуповується на пні. Натомість хлібороби отримують матеріально-технічні ресурси. Стратегічне насіння приваблює підприємницькі структури тому, що з реалізацією культури жодних клопотів. З руками відірвуть і на зовнішньому ринку, і на внутрішньому. Звісно, для країни вигідніше, аби соняшник перероблявся на вітчизняних потужностях. Тоді і надходжень до бюджету більше, і шрот — цінний білковий корм для тваринництва — в країні осідає. А головне — з'являються додаткові робочі місця. А за бажання, можна і олію експортувати. Попит на неї також чималий. Хоча, звісно, закордону ліпше, щоб Україна — поки що друга після Аргентини за обсягами вирощування соняшнику держава — реалізувала сировину. Західний партнер свою зацікавленість відстоювати вміє. Чим вони там нашого посадовця улещували — невідомо. Та правила гри, якими керується ринок, з'ясувалося, знову «шиті на іноземця».

Раунд другий: удар нижче пояса

Численним підприємницьким структурам, в руках яких опісля жнив і сконцентрувалася більша частина насіння врожаю-98, завантажувати стратегічною сировиною вітчизняну переробку стало економічно невигідно. Арифметика нехитра: якщо комерсант реалізує її в Україні, з нього «стрижуть» 20% ПДВ, якщо експортує — ця п'ята частка від вартості товарної партії осідає в його кишені. За таких обставин продавати продукцію на внутрішньому ринку погодиться хіба що меценат. Урядові розкладки зробили нашенського переробника хлопчиком для биття. Навіть на підприємствах, де мали гроші, щоб закупити сировину, і бажання працювати, нудьгували без роботи.

Раунд третій: мордобій

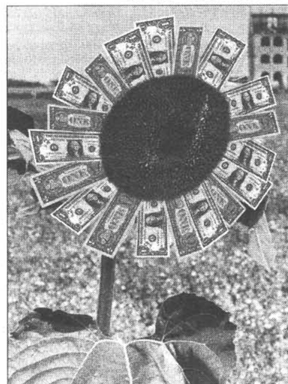
Водночас життєдайна сировина прямувала до портів. Експортний пік припав на листопад. Тоді для транспортування було задіяно 4 тисячі вагонів-зерновозів, кожен з яких здатен перевезти 60 тонн збіжжя (можна лише уявити астрономічність суми, яка не поповнила державну казну, і кількість додаткових робочих місць, яким раділи за кордоном). До речі тоді, окрім сировинного дефіциту, переробні підприємства потерпали від ще одного — вагонного. Це добро так само надійно осіло в руках бізнесменів. Вони, подейкують, дбали про нього більше, ніж про власні джипи, готові були за один зерновоз сплачувати щодоби 100 гривень простою, щоб, либонь, не випустити з рук цінну рухому одиницю. Втім для справжнього посередника, який тонну соняшнику брав навесні за бартером (в обмін, приміром, на дизельку) по 125—250 гривень, а продавав по 235 доларів, такі витрати —дрібничка. Вистачить і з керівним залізничником поділитися, і чиновника у високому кабінеті купити. Переробні виробництва і на цьому відрізку капіталістичного змагання виявилися слабким супротивником. Такого грошового люфту вони, шкода, не мають.

Нокаут

Кажуть, соняшник реалізується на зовнішньому ринку і країна виграє, бо отримує валюту. Відмовка для необізнаних. Про «користь» вивезення сировини свідчить ось що: за три останніх роки обсяги експорту насіння зросли в 11 разів. Одночасно рентабельність олійної галузі впала у 13. До того ж значно більше «зелені», ніж експортний «навар» вітчизняного бюджету, вилітає в трубу, коли доводиться купувати закордонне. У переліку імпортованого — маргарин, вироблений, до речі, переважно з нашої сировини. Торік за перших 10 місяців його завезли на 24 мільйони доларів. 90% мила у торговельній мережі — іноземного виробництва. Є в цьому списку і олія, виготовлена також із українського насіння. Тим легше забугорним виробникам привчити споживача до своїх товарів за дефіциту аналогічного українського. На нашому ринку щодо цього закордону відкриваються багатообіцяючі перспективи.

Галина СТЕБЛИК.
Колаж Володимира КИСЕЛЬОВА.

Золота квітка така золота, що аж «позеленіла»

Ти тільки не заглухни серед поля, товариш трактор!

Актуально

Уже наприкінці лютого трактори, плуги та культиватори, зазвичай, виходять на посівні лани південних регіонів. А на початку березня, якщо не підкачає погода, — і всієї території. Готувати сани влітку — не наш сценарій. Добре, щоб взимку до старої техніки руки дійшли. Та навіть в холодну пору дійдуть не скрізь. Грошей на рахунках сільгосппідприємств — наче виметено. Здебільшого залишилися лише борги. Кабмін ще на початку січня пообіцяв перерахувати з резервного фонду (який, до речі, створений для фінансування ліквідації наслідків паводків, землетрусів та інших негараздів) 50 мільйонів гривень на ремонт латаних-перелатаних агрегатів. Уряд від даного слова не відмовляється. Але й гроші не переказує. Якщо керуватися торішнім досвідом, коштів надійде десь половина від обіцяного, але варто почекати ще пару місяців. 1998 року зі 100 мільйонів гривень, повідомляється офіційно, галузь отримала 50 мільйонів. І надходити вони почали наприкінці лютого.

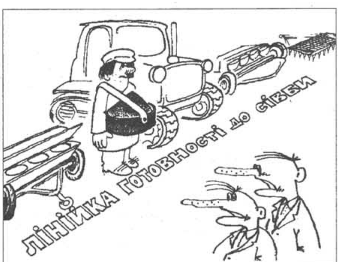
Та навіть якщо припустити неймовірне: перекажуть усе, а селяни усе й отримають, таким мізером ситуацію з технічним забезпеченням навряд чи можна змінити докорінно. У більшості агровиробництв вона, йшлося на семінарі щодо перспектив розвитку машинно-тракторного парку, одним з організаторів якого виступив Комітет Верховної Ради з питань аграрної політики та земельних відносин, — хоч сам до плуга ставай. В арсеналі АПК тільки 29% сільгосптехніки з невиробленим ресурсом. З 360 тисяч тракторів від'їздили своє 211 тисяч.

З зернозбиральними агрегатами, які треба також готувати, ще сутужніше. Принаймні, тепер. З 76 тисяч кораблів ланів, що борознили поля торік, впевнено трималися на колесах 10,8 тисячі «Нив», 8 тисяч «Донів», 2,7 тисячі «Джон Дірів» з «Кейсами». Через комбайновий дефіцит жнива, відомо, затягнулися до білих мух. Порушення агротехнічних строків збирання, за підрахунками Аграрного інституту, призвело до втрат 10—12 мільйонів тонн пшениці та соняшнику. Іншими словами, на хліборобській ниві загубилося 1—1,2 мільярда доларів.

Прогнози на майбутнє ще песимістичніші. Сільгоспмашини оновлюються повільніше, ніж перетворюються на металобрухт. Якщо не розпочати кардинального «омолодження», приміром, комбайнового парку, вже у 2003 році прогнозується 10-мільйонний вал зернових (торік зібрали 26,5 млн. тонн). Держбюджет передбачив на виготовлення нових вітчизняних сільськогосподарських агрегатів 520 мільйонів гривень. Не розженешся.

Учасники семінару все намагалися визначитися, яким технічним шляхом країні прямувати: чи купувати іноземну техніку, чи, може, варто робити ставки лише на власне виробництво. У суперечках, відомо, народжується істина. Дещо несподівана пропозиція визріла в кулуарах. Торік жнивування іноземною технікою обійшлося товаровиробникові у 6 мільйонів тонн пшениці з зібраних 13,6 мільйона. Чи не краще відшукувати бажаючих помахати серпами? І дешевше, і безробіттю бій.

Іван ЛАЗНЮК.
Мал. А. АНДРЕЄВА.

Льонарів доконали мотузки

Проблема

Ще три роки тому на тлі економічної агонії більшості промислових підприємств Сумської області Баницький льонопереробний завод, що на Глухівщині, вважався ледь не казковою оазою благополуччя. Тризмінна робота протягом одинадцяти місяців, солідна зарплата додавали людям оптимізму.

Однак нині майже половина працівників підприємства подалася шукати кращої долі на стороні: одні отаборилися на навколишніх ринках, інші поїхали на заробітки до країн близького зарубіжжя. Відповідно до ситуації й настрій у директора заводу Віталія Завади.

— Ще рік тому мені навіть у найстрашнішому сні не наснилося б, що комусь забагнеться занапастити «золотоносну» галузь. Адже один гектар посівів льону в середньому дає близько тисячі доларів чистого прибутку. Це без урахування лляної олії, яка на світовому ринку цінується ледь не на вагу золота. Воїстину, що маємо — не бережемо. За переробний сезон 1997—1998 рр. ледве спромоглися виробити 67 тонн волокна, здебільшого завдяки запасам, накопиченим за попередні роки. Що нас чекає далі — навіть думати не хочеться, адже нині під льоном у районі лише 230 гектарів землі. Цього вистачить на неповні три місяці роботи, та й то за однієї зміни. Для нас це катастрофа.

— В такій само ситуації опинилося нині льонарство області, —бідкається голова обласної асоціації «Сумильноконоплепром» Микола Коцур. — Якщо у кращі роки на Сумщині засівали понад вісім тисяч гектарів льону, то тепер посіви «схудли» вп'ятеро. Торік деякі господарства висівали цю культуру лише на 5—8 гектарах, аби тільки утримувати в «формі» техніку.

А ось у місцевому КСП імені Червоної Армії, розташованому у тих-таки Баничах, де під льон щорічно виводили до двохсот гектарів, усю техніку законсервували ще позаторік.

— Це було правильне рішення, — переконаний голова КСП Петро Гурець. — Немає ні сил, ні бажання рвати жили за спасибі. Адже суміжники почали розраховуватися... прасками, кавомолками, гумовими чобітьми, капцями, навіть мотузками. Ось і увірвався терпець. Мотузки мене доконали. Інакше хіба викорінив би в господарстві льон? Сам упрягся б у воза і возив його на завод, бо це найрентабельніша з усіх технічних культур на Сумщині.

На початку минулого року, коли тодішній міністр АПК Юрій Карасик від імені уряду пообіцяв льонарям дотацію в розмірі 120 гривень за кожний посіяний гектар, у селян і переробників області зажевріла надія, що держава нарешті повернулася обличчям до їхніх проблем. Однак обіцянка, як і сотні попередніх, на жаль, виявилася лише обіцянкою.

Владислав ЖМУРКОВ.
Сумська область.

Підприємці дбали про вагони більше, ніж про власні джипи

Час позбутися ілюзій

Чому нам уготовано місію «верблюда», а не «погонича»?

Про те, що нас турбує

Участь у європейській інтеграції — реальна можливість для України розвиватися в руслі передових віянь і тенденцій, а також шанс подолати згубне для країни відставання у суспільно-економічному розвитку, спричинене тривалим колоніальним минулим нашої держави.

Інтеграційні процеси в Європі, що знаходять вияв у нинішньому становищі Європейського союзу і відповідних економіко-політичних змінах, свідчать про тенденції глобалізації світового економічного розвитку. Але, беручи участь у світових інтеграційних процесах, необхідно усвідомлювати неоднаковість значень, що їх несе глобалізація для країн розвинутих і тих, які розвиваються. Лише за умови розуміння реальних шансів України в балансі світових інтересів можливий реалістичний, позбавлений ідеалізації й романтизму підхід до здійснення стратегічного для України курсу на інтегрування до світової спільноти.

Глобалізація «йде за планом»

Глобалізація світової економіки — процес закономірний і аж ніяк не стихійний. Існують міжнародні структури, зацікавлені у глобалізації, які всіляко сприяють прискоренню інтеграційних процесів у світі. Лідирують серед таких організацій Міжнародна торгова палата (МТП), Всесвітня неурядова організація бізнесу, створена 1919 року зі штаб-квартирою в Парижі. Україна представлена в МТП з минулого року Національним комітетом, який створено на базі Українського союзу промисловців і підприємців (УСПП).

Програмні цілі МТП — сприяння відкритій міжнародній торгівлі та інвестиційній системі, а також поширення ринкових відносин у всьому світі. Провідна засада організації — «бізнес без кордонів». Нині МТП представляє на світових ринках інтереси тисяч компаній та асоціацій з більш як 130 країн світу, а також сприяє поліпшенню умов ведення бізнесу на міжнародному рівні та на рівні окремих держав через національні комітети, легально лобіруючи інтереси бізнесу у владних структурах.

МТП розробляє нові принципи міжнародного законодавства і правила гри на світовому ринку, надає різноманітні послуги. Найважливіша — Міжнародний арбітражний суд МТП, де протягом року слухається понад 100 справ. МТП здійснює також довготермінове прогнозування фінансово-економічної ситуації на світових ринках. І, на відміну, скажімо, від Міжнародного валютного фонду, максимально полегшує своїм членам пошук ділових партнерів, надаючи послуги унікальної глобальної інформаційної мережі World Chambers Network. Служба комерційних злочинів МТП проводить перевірку ділових партнерів, надає інформацію щодо можливості стати об'єктом злочину з боку злочинців у конкретній ситуації.

Показання до застосування

Початок глобалізації як масштабного історичного процесу знайшов прояв у виникненні й розвитку транснаціональних корпорацій (ТНК), які стали чи не найефективнішою та життєспроможнішою формою масштабної організації спільного бізнесу і виробництва (кооперації). З кожним роком переважання ТНК у структурі світової економіки стає дедалі вагомішим. Відомості про злиття фірм, компаній, фінансових корпорацій, що розташовані подеколи на різних континентах, надходять мало не щодня. Глобалізація —то магістральний напрям розвитку світової економіки і стрімкого технологічного прогресу.

Найважливішою умовою переходу до глобальної економіки завтрашнього дня президент МТП Гельмут Махер називає когерентність політики всіх держав світу. Тобто держави повинні діяти за єдиною концепцією, злагоджено й синхронно. Тільки тоді сукупність окремих національних економік спроможна перейти у нову якість — у глобальну єдину економічну систему.

Чи здатна Україна діяти в режимі когерентності? На сьогодні, на жаль, ні. Зовсім не через низькі макроекономічні показники. Погодженість, як множинність усвідомлених діянь окремих виконавців, зумовлена визнанням взаємної відповідальності, усвідомленням спільності й важливості поставленої мети. Співучасть України у найважливіших світових економіко-політичних процесах можлива за виконання двох ключових умов, які є пріоритетами МТП. По-перше, світогляд панівної еліти і державного апарату має бути приведено у відповідність до економічних реалій. По-друге, в Україні треба створити законодавчу базу, необхідну для безпроблемного ведення бізнесу, сприятливого інвестиційного клімату. Лише після усунення диспропорцій у згаданих сферах Україна може активно і практично безперешкодно брати участь у світовій торгівлі, залучати зарубіжні інвестиції, одержувати консультаційно-експертну підтримку світової спільноти.

Протипоказання

Природно, що глобалізація здійснюється виключно в інтересах транснаціональних корпорацій (ТНК). І тільки окремі ефекти, що супроводжують глобалізацію, йдуть на користь суспільствам і державам — приміром, ліквідація бідності.

Домінуючим у ТНК є капітал США, Великобританії, Німеччини, Канади, Франції, Голландії, Італії, Південної Кореї, Китаю, деяких інших країн. Та аж ніяк не України. Чи зможемо ми, приєднуючись до ТНК — іншого шляху інтегрування у світову економічну систему просто не існує — повною мірою захищати свої інтереси? Очевидно, ні.

У Женевській діловій декларації (оприлюднена наприкінці минулого року) Гельмут Махер заявив, що у світі відбувається глобалізація пропозиції, але не попиту. Тобто зростання виробництва і

послуг транснаціональними корпораціями стримується місткістю вже опанованих ними ринків. Для подальшого економічного зростання треба мати нові ринки збуту. А перепоною на шляху розширення ринків є система національно-територіальних держав, які намагаються за допомогою тарифно-податкового регулювання захистити свої економіки від надмірного імпорту. Тому МТП порушує питання про створення ділових наднаціональних структур і про те, щоб звести до мінімуму втручання національних урядів до ринкової економіки.

Крім дерегуляції, глобалізація ринків апріорі передбачає уніфікацію експортно-імпортних законодавств окремих держав. При цьому кордони стають прозорими, а захисні механізми національних економік — ввізні квоти, тарифи, мита — або демонтуються, або мінімізуються до рівня, диктованого ТНК. За умови взаємної відкритості національних економічних просторів безперечну вигоду матимуть держави, економіки яких орієнтовано на експорт і мають позитивний торговий баланс. Це «велика сімка», європейські країни, лідери Південно-Східної Азії.

(Закінчення на 12-й стор.).

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Чуже завозимо — власне губимо

Чому ламінована деревностружкова плита вітчизняного виробництва припадає пилом на заводських складах

Проблема

Ламінована деревостружкова плита є тепер чи не основним матеріалом для виробництва меблів та оздоблення приміщень. Заполонила вона і наш, український, ринок. І, звісно, дедалі частіше, ніж вітчизняну, її використовують у нашому меблевому виробництві та інших сферах.

Чому так сталося? Причина доволі банальна: український ринок буквально затоварений дешевими імпортними плитами. Різниця в цінах між вітчизняними та імпортними становить у середньому 15—20 відсотків. Звісно, не на користь української. Однак характерний штрих: більша собівартість вітчизняної плити зумовлена саме малими обсягами виробництва — 5—10 відсотків —від потужностей, а не технологічними причинами. Вітчизняні виробники у змозі виготовляти ламіновану плиту європейської якості. І навіть ліпшу від тієї, яку завозять до нас, скажімо, з Польщі.

Потужність наявних в Україні ДСП дає змогу щороку виготовляти 7,4 мільйона квадратних метрів плити. Зокрема, на ВАТ "Надвірнянський лісокомбінат" — 3,6 мільйона, на Костопільському домобудівному комбінаті — 2,3, на київській фірмі «Аверс» — 0,7 і на заводі оздоблення плит «Осмолода» — 0,6 мільйона квадратних метрів.

Позаторік ними випущено і реалізовано лише 0,98 мільйона квадратних метрів. Тобто 13 відсотків від наявних потужностей. Торік — лише чотири відсотки від можливого.

Про це йшлося у зверненнях керівників підприємств до голови Івано-Франківської облдержадміністрації Михайла Вишиванюка та тодішнього першого віце-прем'єр-міністра Анатолія Голубченка. Після того М. Вишиванюк звернувся зі спеціальним листом до Кабінету міністрів, де, зокрема, зазначив, що продукція ВАТ «Надвірнянський лісокомбінат» відповідає стандартам європейської якості. Тим паче, що тепер тут займаються конкретними справами для подальшого підвищення якості продукції за рахунок інтеграції виробництва. Однак українські виробники, незважаючи на всі зусилля, не мають змоги збільшити обсяги виробництва, а отже і зменшити собівартість продукції до бажаного ринкового рівня.

Ось чому облдержадміністрація просила Кабмін запровадити ввізне мито на імпортну ламіновану плиту розміром 15—20 відсотків від її вартості. Очевидно, цю пропозицію аналізував Анатолій Голубченко. Бо саме він доручив Мінпромполітики, Держмитслужбі, МЗЕЗТоргу і Мінекономіки розглянути подані матеріали і в разі потреби подати узгоджені пропозиції у встановленому порядку. Ще 13 серпня минулого року Державна митна служба своїм листом запевнила Мінпромполітики, що питання про запровадження ввізного мита на ламіновану плиту буде розглянуто на черговому засіданні митно-тарифної ради.

Проте рік закінчився, а з того приводу, як у народі кажуть, навіть кіт не валявся. Ввезення з-за кордону ламінованих деревостружкових плит триває. А вітчизняне виробництво цієї продукції практично паралізоване. Хоча саме запровадження мита дасть змогу українським виробникам успішно конкурувати на внутрішньому ринкові із зарубіжними фірмами, які поставляють в Україну свою продукцію. Тим паче, що вже сьогодні ламінована плита, яку виробляють у Надвірній, за технологічними параметрами нічим не поступається перед імпортною. До речі, шкільні меблі, виготовлені СП «Промінь-Галичина», якими укомплектовано класні кабінети реконструйованої школи в селі Костобоброві Чернігівської області, високо оцінив Президент України Леонід Кучма, котрий побував на презентації відновленого навчального закладу. То чому б не підтримати прагнення і вміння надвірнянських меблівників на державному рівні. Адже запровадження ввізного мита на імпортну плиту урятує вітчизняного виробника, дасть йому змогу не тільки бути господарем на внутрішньому ринку, а й вийти на європейський.

І якщо держава зважиться на такий крок, то істотно підтримає вітчизняних експортерів. Бо хоч би як там було, саме вони своїми товарами роблять Україну знаною у світі.

Не менш позитивне також і те, що ВАТ «Надвірнянський лісокомбінат» добре забезпечений сировиною для безперебійного виробництва ламінованої деревостружкової плити. Довкола нього працюють багаті на деревину та відходи з неї держлісгоспи — Верховинський, Ворохтянський, Делятинський, Солотвинський, Коломийський, Снятинський і, звісно, Надвірнянський.

Тож не загубімо молоду в Україні плитну галузь!

Дмитро ІВАНЧУК,
інженер відділу технічного контролю ВАТ «Надвірнянський лісокомбінат»;
Микола ПИТЛЮК,
працівник надвірнянської райгазети «Народна воля».

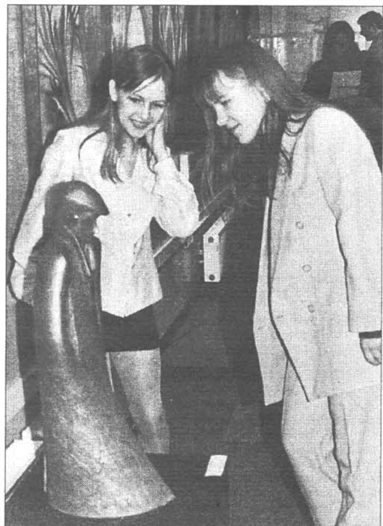
Івано-Франківська область.

Ніхто на світових ринках нас не чекає

Меридіан як коло
навколо серця

(Початок на 1-й стор.).

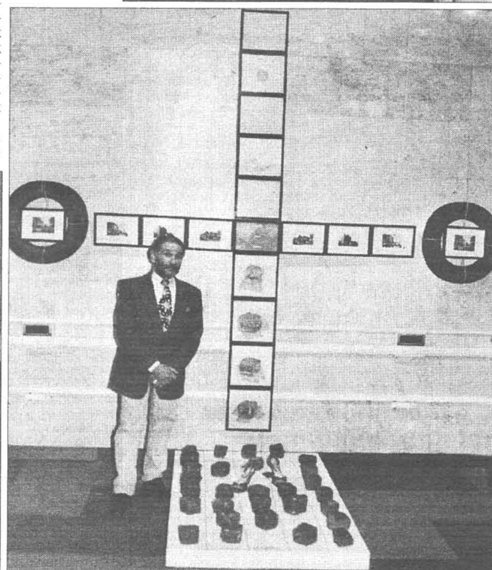
Сутність проекту-виставки прояснювалася, коли відвідувачі ближче знайомилися з учасниками та їхніми роботами (живопис, графіка, скульптура, інсталяція). Герої проекту з'їхалися до Києва, а минулого разу — до Чернівців, з усіх куточків Землі (США, Канади, Франції, Німеччини, Ізраїлю, Росії, Литви, і, звичайно, з України). У цьому знову-таки прочитувалася щемлива, радісна, архаїчна і завжди нова тема повернення до себе, до чогось такого глибоко свого...

Недаремно композиція «Буковинський хрест» Броніслава Тутельмана притягувала стільки уваги. А в ній — і червоне сонце, і старі знімки, і стоптані на знаменитій чернівецькій бруківці червоні босоніжки... Утім, цікавих робіт було дуже багато. Приміром, неможливо було пройти повз філософські скульптурні образи Святослава Вірсти, естецькі фотографії Володимира Конєва, яскраві літографії Симона Окштейна, картини Едуарда Бельського, подібні до кольорових мрій, й присвячений тому самому П. Целану дивовижний за задумом твір Лариси Піші... Трикрапка — а отже, чимало інших не менш достойних робіт, про які не згадали.

Пафос ораторів, обов'язковий на презентаціях, здавався тут доволі органічним. Вступні слова змінилися музикою екрипок. Малими дійствами в основному дійстві вернісажу стали спілкування добрих друзів та мізансцени знайомств, які зазвичай супроводжують такого роду заходи. Гості до залу потрапили імениті. Тому фотокори та телевізійники губилися, не знаючи, кому з «об'єктів» надати перевагу. Відомий конферансьє Василь Ілащук (до речі, теж буковинець за походженням) під час прологу до виставки представив ціле гроно присутніх у залі неординарних особистостей. Однак людей із знайомими всім обличчями на вернісажі зібралося значно більше, ніж їх значилося у скромному списку ведучого.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Скільки тут знайомих облич!

Престиж визначається не маркою персонального авто

На запитання кореспондентів «ГУ» відповідає луцький міський голова Антон Кривицький

Самоврядування

Влада — це насамперед кадри і гроші

— Сучасна українська модель самоврядування. Якою мірою вона дає змогу місцевій владі скористатися своїми повноваженнями?

— Як на мене, то прав у нас достатньо, — почули ми від Антона Федоровича. — Бо що таке влада? Насамперед — це кадри і гроші. Про кадри якось самі дбаємо, а ось з грошима — гірше.

— Закладаєте до бюджету одні цифри, а насправді усе скромніше?

— Річ навіть не в тому, хоча бюджетний дефіцит постійно дається взнаки. Мабуть, більше біди від отих «плаваючих» нормативів, коли не знаєш, що тебе очікує завтра.

Скажімо, сьогодні в Луцьку збирають половину всього земельного податку, який дає область. Бо ми протягом кількох років зробили інвентаризацію землі, запровадили її грошову оцінку, поділили міську територію на певні зони. Отож коли нам довели планову цифру — один мільйон гривень, ми зібрали два з половиною мільйона гривень земельного податку. Та вже наступного року нам збільшили плановий показник до двох з половиною тисячі. Ми досягли чотирьох мільйонів. Потім дійшли до п'яти з половиною мільйонів. І нам згори «спускають» таку планову цифру. Та збирати більше ми вже не маємо звідки, отже — все віддаємо державі.

Я веду до того, що підходи до формування місцевого бюджету мають заохочувати роботу місцевих органів, а не відбивати бажання працювати. Щоби ми на кілька років наперед знали: стільки маємо віддати державі, а решта — зостається у міській казні.

А то доходить до абсурду: один вишукує резерви, думає, де яку гривню-другу взяти, — і нічого з того не має. А другий з року в рік сидить на бюджетних «дотаціях» і біди з того не робить.

— Та досить навіть побіжного ознайомлення з Луцьком, щоби зрозуміти: тут не чекають «манни небесної» зі столиці.

— Самі шукаємо вихід з кожної скрутної ситуації. Бо в Києві нікого не цікавить, що в Луцьку чи Ковелі прорвало теплотрасу і цілий житловий квартал залишився без тепла. Чи те, що немає чим вивозити сміття. То наші проблеми — і маємо їх розв'язувати. Ніхто нам нічого не дасть і за нас не зробить. Тим паче — в нинішній ситуації.

Ось подивімося, що маємо з будівництвом. Тепер у Луцьку щороку здають «під ключ» від 700 до 900 квартир.

— Якщо нам не зраджує пам'ять, то у 80-х роках ця цифра добігала і двох з половиною тисячі.

— Воно то так, але тоді понад 80 відсотків коштів, вкладених у житлове будівництво, — то були гроші з бюджету. Сьогодні держава для будівництва, принаймні в Луцьку, не дає ані гривні. Працюємо в основному за рахунок підприємств та організацій, майбутніх власників житла. Частково залучаємо й позабюджетні кошти, які місто отримує від продажу землі, від плати за оренду. Інколи навіть беремо кредити.

У такий спосіб бодай трохи зменшуємо житлову проблему, яка доволі болюча для Луцька. Як, зрештою, і для будь-якого обласного центру. Окрім того, не треба забувати, що кожний працюючий будівельник, так би мовити, дає роботу чотирнадцятьом суміжникам. Бо всяка будова потребує і цементу, і цегли, і металу, і столярки...

— Луцьк належить до тих міст, де чимало іноземців, які прибувають в Україну з Центральної чи Західної Європи, отримують перші враження про нашу країну. І це, певна річ, не можна ігнорувати. Тим паче, що перебування кожного іноземця в місті — це додаткові надходження до міської казни.

— То правда. Тому ми й поставили собі за мету: повністю ліквідувати старезні приміщення у старій частині міста.

— Але всі ваші попередники, як то кажуть, зламали на тому зуби. Хоча вони також були не ликом шиті.

— А хто каже, що то легка справа. Аж ніяк! Та мусимо з тим упоратися, якщо хочемо жити в європейському місті.

Потім — дороги. Бо то, без перебільшення, — обличчя міста і його господарів. Ми начебто впорядкували-реконструювали центральну частину міста. Тепер беремося за інші райони, бо там також живуть наші люди. Звісно, усе треба робити з розумом, делікатно, щоби зберегти карби попередніх століть, залишені нашими попередниками-зодчими. Щоби місто мало своє привабливе обличчя. І ще одне. Сьогодні маємо в Луцьку три університети і п'ять інститутів. Тобто місто стає і студентським центром Волині, і науковим. І цю тенденцію маємо всіляко підтримати.

Як луцький підшипник став «американцем»

— Без солідних інвестицій зробити це практично неможливо.

— Ми це розуміємо, хоча, самі знаєте, інвестори, а тим паче — іноземні, не поспішають укладати власний капітал у нашу економіку.

І все-таки нам дещо вдалося зробити. Скажімо, прийшов на підшипниковий завод інвестор зі Швеції — і фінансова ситуація на підприємстві відразу поліпшилася. Хоча є проблеми зі збутом продукції, особливо — в Росії, яка зостається найпершим покупцем луцьких підшипників. Але шведи відкрили «коридор» для української продукції і за океан, у США.

Великий пакет акцій в акціонерному товаристві «Луцький завод виробів з пластмас» купили словаки, після чого тут з'явилися нові сучасні лінії, буквально ожило виробництво. За значної підтримки іноземного капіталу з'явилася і фабрика «Баніта».

Міська влада всіляко сприяє іноземним інвесторам, звісно, в рамках вітчизняного законодавства, якщо це в інтересах нашого міста. Тому і перший банк зі стопроцентним іноземним капіталом — польським —з'явився саме в Луцьку. До речі, від його прибутків міська казна отримала більше податкових надходжень, ніж від усіх вітчизняних банків та їх філій, які працюють у нашому місті. І це також інформація для роздумів. Особливо для тих, хто з присутністю іноземного капіталу в нашій країні ладен пов'язувати мало не всі українські біди й невдачі.

Не обминути сироту й каліку

— У Луцьку, як і в будь-якому місті, є чимало людей, яким немає за що купити навіть кусня хліба. І заробити на себе вони не можуть. Якось їм допомагаєте?

— Три роки тому ми створили міський соціальний центр, де щодня мають змогу пообідати 150 бідних людей, яким нізвідки сподіватися на допомогу. Деяким з них навіть доставляємо обіди додому.

Влітку також годуємо щодня понад двісті дітей-напівсиріт. Маємо і центр з надання гуманітарної допомоги. Допомагаємо бідним, чим тільки можемо: одягом, ліками, овочами, картоплею... До речі, в центрі можуть і постригти, і полагодити взуття.

— Де берете гроші?

— В основному — з позабюджетних фондів.

— Доводилося чути, що ви як мер користуєтеся «жигулями» дев'ятої моделі.

— Користувався. але кілька тижнів тому поміняв, бо вже почасти ламалися. Як на мене, то престиж керівника визначається аж ніяк не маркою його службового автомобіля. Та й узагалі мерові міста треба частіше виходити «на люди». І з салону службової машини, і зі службового кабінету. Тоді, повірте, і проблем буде менше.

Для усіх нас.

Торік у Луцьку на 103 відсотки відбулося зростання промислового виробництва. Попри несприятливу загальнодержавну економічну ситуацію, 1999 рік для міста має стати переломним, значна частина підприємств перейде до нарощування обсягів виробництва. Для того в Луцьку є великі резерви. Зокрема, на деяких підприємствах зростання виробництва очікується в два-три рази. Передумови для цього створено на підшипниковому заводі, картонно-руберойдовому комбінаті, належно повинні працювати автомобільний завод, взуттєва фабрика, підприємство «Волтекс» та інші. Є всі можливості вийти на рівень до 25 відсотків промислового зростання порівняно з минулорічним. Буде добудовано дві школи, не менш як 800 сімей справлять новосілля в нових житлових будинках.

З мером Луцька розмовляли Богдан БЕРЕКЕТА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Заробили, та не отримали

На пропозицію народних депутатів України публікуємо дані Національного банку про стан заборгованості з виплати заробітної плати загалом по Україні

Затримки виплати заробітної плати по Україні *)

(в млн. гривень)

	на 1 січня 1998 року Загальна сума заборгован.	на 26 грудня 1998 року Загальна сума заборгован.	на 1 січня 1999 року Загальна сума заборгован.	на 11 січня 1999 року Загальна сума заборгован.	на 16 січня 1999 року Загальна сума заборгован.
Усього по Україні	4907.8	6643.1	6518.3	6614.8	6689.1
в тому числі:					
— по бюджетних організ.	716.8	997.0	960.2	989.9	971.9
— по небюджетних організ.	4191	5646.1	5558.1	5624.9	5717.2
По всіх підприємствах і організаціях терміном:					
— до місяця	416.1	513.5	483.7	457.5	509.6
— від 1 до 2 місяців	429.7	477.3	461.9	471.6	477.3
— від 2 до 3 місяців	507.4	545.3	539.3	557.2	544.7
— понад 3 місяці	3554.6	5107.0	5033.4	5128.5	5157.5

ЗАТРИМКИ ВИПЛАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПО УКРАЇНІ

за станом на 16 січня 1999 року

за всіма організаціями і установами

(тис. грн.)

Назва	Загальна кількість випадків	Загальна сума заборгованості	Прострочена заборгованість у заробітній платі з причин: відсутність коштів на коррахунках банку		відсутність коштів на рахун. підприємств, установ, організацій		відсутність готівки в банках у зв'язку з несвоєчасним завезенням з вини рег. управ. НБУ		інші причини	
			кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума
Республіка Крим	3400	269396.0	0	0.0	3153	268510.8	0	0.0	247	885.2
Вінницька	14188	203088.0	0	0.0	14188	203088.6	0	0.0	0	0.0
Волинська	5054	137979.5	0	0.0	5038	137885.9	0	0.0	16	93.6
Дніпропетровська	117655	636401.7	0	0.0	11734	636227.8	0	0.0	21	173.9
Донецька	19780	967925.2	32	277.1	19736	967638.4	0	0.0	12	9.6
Житомирська	16031	180241.4	0	0.0	15920	179888.7	0	0.0	111	352.7
Закарпатська	1801	54862.6	0	0.0	1801	54862.6	0	0.0	0	0.0
Запорізька	18809	254952.0	0	0.0	18772	254900.2	0	0.0	37	51.8
Івано-Франківська	2364	138637.0	0	0.0	2364	138637.0	0	0.0	0	0.0
Київська	3845	233918.1	0	0.0	3823	233877.3	0	0.0	22	40.8
Кіровоградська	12869	193450.6	0	0.0	12869	193450.6	0	0.0	0	0.0
Луганська	12126	609209.4	0	0.0	11963	608363.7	0	0.0	163	845.7
Львівська	24025	288581.2	0	0.0	23465	287756.2	0	0.0	560	825.0
Миколаївська	3529	195725.9	0	0.0	3372	195052.2	0	0.0	157	673.6
Одеська	7483	205624.1	0	0.0	7083	205213.4	0	0.0	400	410.7
Полтавська	3754	234966.3	0	0.0	3753	234965.4	0	0.0	1	0.9
Рівненська	13492	144188.5	0	0.0	13492	144188.5	0	0.0	0	0.0
Сумська	1616	204081.0	0	0.0	1609	204014.3	0	0.0	7	66.7
Тернопільська	2093	143040.3	0	0.0	2085	143034.5	0	0.0	8	5.9
Харківська	18998	365705.4	0	0.0	18858	365348.2	0	0.0	140	357.1
Херсонська	8770	169115.9	0	0.0	8724	168905.3	0	0.0	46	210.7
Хмельницька	17456	193730.1	0	0.0	17444	193675.5	0	0.0	12	54.7
Черкаська	3207	195833.4	0	0.0	3203	195825.1	0	0.0	4	8.3
Чернівецька	12356	93085.0	0	0.0	11985	91849.4	0	0.0	371	1235.6
Чернігівська	24212	182687.2	0	0.0	24212	182687.2	0	0.0	0	0.0
Київ	8472	187833.5	2	0.8	7309	184370.8	0	0.0	1161	3461.8
Оперу НБУ	178	4573.1	0	0.0	164	4436.4	0	0.0	14	136.8
Головне управління НБУ	15	281.2	0	0.0	15	281.2	0	0.0	0	0.0
ВСЬОГО	271678	6689114.2	34	277.9	268134	6678935.3	0	0.0	3510	9901.0

*) без урахування виплат зарплати з виручки, розрахунків натурою, нарахованих сум податків, а також інших безготівкових перерахувань заробітної плати.

На Київ сподівайся, а сам не лови гав

Бразилія занедужала: «економічний криз»

Вже нині в чергах на біржі праці сотні бразильців...

Головним козирем нового глави держави Фернанду Енріке Кардозу «стала грошова реформа, яка дала змогу зберегти стабільні ціни». «Однак є сумніви, що така ситуація збережеться й після виборів. Адже уряд, підприємці та банкіри свідомо утримувалися від підвищення цін, прагнучи зміцнити позиції Кардозу в суперечці з кандидатом від соціалістів де Сілвою. Не виключено, що нині вони вимагатимуть сплати «боргу», й інфляція знову набере обертів». Так у жовтні 1994 року німецька газета «Рейнпфальц» коментувала підсумки президентських виборів, на яких уперше здобув перемогу Кардозу.

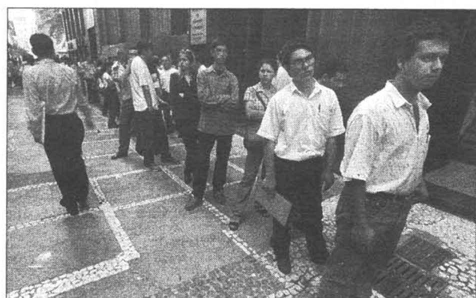
І майже такий самий прогноз зробив бразильський політолог Александр Баррос торік у вересні напередодні чергових президентських виборів: «Натомість девальвування національної валюти, що, безперечно, призвело б до політично не вигідного перед виборами зростання інфляції, Кардозу запропонував Центральному банку збільшити до карколомного рівня процентні ставки. Проте такої тактики можна дотримуватися дуже недовго і потім обов'язково настане серйозний спад в економіці».

До речі, згідно з результатами соцопитувань, проведених у країні напередодні голосування, бразильці добре усвідомлювали, що після виборів національна валюта — реал — знову девальвує. І що цікаво: тому вони й голосували за Кардозу. Адже саме йому, ще коли він був міністром фінансів, вдалося розробити і втілити програму виходу з кризи. Мовляв, якщо нової кризи не уникнути, то нехай біля керма країни буде людина, яка вже одного разу з нею впоралася.

Та все-таки, коли настала година «Х», бразильське населення запанікувало. У країні ще пам'ятають часи, коли курс реала змінювався декілька разів протягом дня, і побоюються, що нинішнє його здешевіння на 27 відсотків — лише початок...

На відміну від своїх виборців, президент налаштований оптимістичніше. Під час звернення до народу він пообіцяв, що девальвація реала ніяк не позначиться на гаманцях пересічних громадян: уряд планує тримати ціни під контролем, а також знизити тарифи на імпорт деяких товарів, щоб не допустити їх подорожчання.

Але не інфляція та подорожчання непокоять бразильців. Значно більше їх лякає зростання безробіття. Вже нині в чергах на біржі праці сотні бразильців...

Днями сенат схвалив конституційну поправку, згідно з якою ще на 36 місяців продовжується й одночасно збільшується податок на фінансові операції, зарплати і пенсії. Завдяки цьому плановано до кінця року домогтися, щоб прибутки у державний бюджет на 23,5 млрд. доларів перевищили видатки. Але бразильці побоюються, що дрібні фірми (і не лише дрібні) просто не готові до підвищення податків. І в майбутньому вони або істотно скоротять свій штат та обсяг фінансових операцій, або будуть змушені оголосити про банкрутство.

У Бразилії все-таки сподіваються, що криза не затягнеться надовго. МВФ уже затвердив програму кредитування Бразилії на загальну суму 18,1 млрд. доларів. І перший кредитний транш (5,3 млрд. доларів) країна може одержати негайно. Розраховують тут і на допомогу окремих держав...

Ще на початку 70-х років Річард Ніксон сказав фразу, яку нині сприймають як аксіому: «Куди піде Бразилія, туди прямуватиме й уся Латинська Америка». У світі сподіваються, що не у вир кризи.

Наталя ФІЛІПЧУК.
Фото АП.

Тисни на газ і не плати?

Велика швидкість до душі не лише росіянам, українцям, а й англійцям

Пам'ятаєте у Гоголя: який росіянин не полюбляє швидкої їзди? Останніми роками ми почали частіше вирушати за кордон, і тут з'ясувалося, що велика швидкість до душі не лише росіянам, українцям, а й, зокрема, англійцям — вельми консервативним і обережним, як ми їх собі уявляємо.

Виявляється, що бажання проїхати з вітерцем виникає у мешканців цієї чудової країни туманів досить часто і на практиці аж ніяк не заходить у протиріччя з каноном національного характеру. Їздять швидко і в провінції, і в столиці, незважаючи на те, що (як і в нас) перевищення швидкості може призвести до фінансових втрат. Проте, кажуть, лондонські автолюбителі та водії-професіонали не надто побоюються, що їх оштрафують за перевищення швидкості. І цьому є вагомі причини.

В Англії зловити порушника на гарячому допомагають спеціальні автоматиконтролери. З відомою метою англійські колеги наших даїшників час від часу переставляють своїх «автозаступників» з місця на місце — щоб не «впали в око» потенційним платникам штрафів. І це дає певний ефект. Адже, погодьтеся, на карколомній швидкості серед безлічі об'єктів, нагромаджених ліворуч і праворуч вздовж дороги, помітити саме цей не так легко.

Проте там, в Англії (а конкретніше — у Лондоні) є (і їх чимало) «обізнані», котрі користуються послугами... підпільної газети лондонських автолюбителів і водіїв-професіоналів. У цьому виданні публікують детальну карту із зазначенням місць розташування невидимих автоконтролерів. І лише про лічені автомати можуть не знати видавці-підпільники, а отже, й лондонські водії, котрі користуються послугами газети. Тож ризик викласти енну суму штрафу за задоволення промчати з вітерцем для тих, хто має змогу отримати цю газету, не такий уже й великий. Чи надходить інформація саме через співробітників органів, які встановлюють автомати, — невідомо. Проте цілком імовірно, що водії самі заповнюють банк даних про місце розташування невидимих автоконтролерів. Тож, коли сера N (з «обізнаних») оштрафували за перевищення швидкості на розі вулиць В і С, він, приїхавши додому, неодмінно зателефонує до редакції підпільної газети і повідомить, де це сталося. Нове місце розташування автомата-контролера відразу ж позначать на карті, а карта в газеті потрапить до своїх передплатників. За «працю» анонімному повідомлювачу «сплатять» домовленою кількістю наступних номерів газети.

Ось вам і манірні, пунктуальні, а головне —консервативні англійці. Проте нам, коли вже до кінця проводити паралелі, поява такої газети поки що не загрожує. Хоча автомати, подейкують, уже є — кілька. Друкованого органу немає, але в Києві є радіо «Лідер», яке періодично інформує слухачів про місця розташування даїшників з радарами.

Світлана СЬОМОЧКІНА.

«Жигулі» знову подорожчали

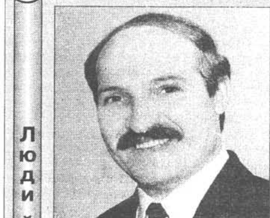
Вазівські автомобілі подорожчали. Як повідомив прес-центр «АвтоВАЗу», з цього тижня в середньому на 10 відсотків зросли ціни на всю продукцію Волзького автозаводу. Тепер відпускна ціна найдешевшої «п'ятірки» становить 52 тисячі рублів (приблизно 2300 доларів), а найдорожчої «десятки» —112 тисяч. «Нива» коштує 70 тисяч рублів.

Це вже третє підвищення цін на автомобілі ВАЗ за останні півтора місяця. На початку грудня машини стали дорожчими в середньому на 5—20 тисяч рублів. Потім були окремі цінові сплески на найбільш ходові моделі. І ось тепер — новий загальний ривок.

Проте автомобілі, повідомляє ІТАР-ТАКС, йдуть нарозхват, незважаючи на «мертвий сезон». Торік у цей час ціна «десяток» зменшувалася з 53 до 48 тисяч рублів. Нинішній зліт цін пов'язаний із підвищенням курсу долара та інфляційними очікуваннями населення.

Люди й події

Геть песимізм!

Схоже, дещо драматизує ситуацію Олександр Лукашенко, характеризуючи відносини Білорусі та Росії таким чином: «Зустрілися. Сплеск якийсь. Людей підбадьорили. А потім пішов спад». Чи нам, слов'янам, дивуватися таким поворотам?! Кожен знає, що коли «зустрілися», а потім «сплеск якийсь», то спочатку буває бадьорість, а потім (найчастіше — на ранок), як правило, спад. Іноді ще й голова розколюється. Тож геть песимізм — усе природно!

Схема потрібна якнайшвидше

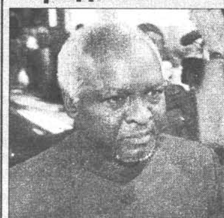
Певну тривогу за найближче майбутнє НАТО викликає зізнання голови військового комітету альянсу генерала Клауса Науманна. Він заявив: «У нас немає схеми, за якою можна було б визначити, коли НАТО має здійснювати інтервенцію, а коли ні». Очевидно, ту надзвичайно необхідну нині схему слід збудувати якнайшвидше, бо ж люди чекають! Наприклад — в Югославії. Слободан Мілошевич там уже давно у вікно позирає, а інтервенції все нема й нема...

Знайшов помічників?

Виявляється, відомі російські «бійці з жидомасонством» Макашов, Ілюхін, Кондратенко та інші можуть реально допомогти Ізраїлю, — свідчить заява його міністра закордонних справ Аріеля Шарона. «Ми, з одного боку, закликаємо боротися проти антисемітизму, а з іншого —закликаємо євреїв репатріюватися в Ізраїль», —повідомив він. Щодо першого, то... зрозуміло, а от щодо від'їзду євреїв з Росії — вищеназване тріо готове створити всі умови.

Не в тій країні народився

Злу долю має екс-президент Зімбабве Канаан Банана... Дали йому рік ув'язнення лише за те, що, коли був при владі, погрозами й обіцянками спонукав до гомосексуального зв'язку своїх помічників, охоронців та інших — усього 11 чоловік, яким він тепер ще й має виплатити 12,5 тисячі доларів компенсацій. Де ж та правда?! Он президенти в інших країнах під час свого правління так «мають» мільйони співгромадян, що хоч у Зімбабве тікай! І грошей їм не платять, і до в'язниці не сідають...

Приклад Йорданії

Погляди мешканців Йорданії на певні події можуть стати в пригоді росіянам, якщо вони захочуть зробити своє життя суцільним святом. А саме: для тисяч йорданців справжнім щастям стало повернення короля Хусейна після лікування в Америці, і вони бурхливо вітали це впродовж кількох днів. Отож, якщо росіяни так само пишно зустрічатимуть кожен вихід зі шпиталю свого президента — безкінечний карнавал їм забезпечено!

На сірому небі яскравих зірок не побачити

Вкотре про Шевченківську премію, а... віз і нині там

Основа

Такого й справді ще не було, щоб, наприклад, скульптура чи картина були відзначені премією, а їх автор залишився осторонь цієї події. «Не було, так буде», — скаже суперептиміст (а може, точніше скажемо — цинік). І він, на жаль, має рацію.

26 членів Комітету з Державних премій України імені Тараса Шевченка вирішили допустити до конкурсу на здобуття найпрестижнішої відзнаки нашої держави колектив акторів Національного театру імені Лесі Українки за виставу «Тойбеле та її демон», а от режисер спектаклю Михайло Резнікович до групи претендентів не потрапив. Причина проста — пан режисер вже є володарем Шевченківської премії, а згідно з існуючим положенням він не може бути двічі лауреатом. Злі язики (нікуди правди діти, робота Шевченківського комітету після того, як його очолив Володимир Яворівський, постійно дає поживу для всіляких розмов, чим ця поважна організація звичайно ж дискредитується) подейкують, що справа зовсім не в Резніковичеві, а в акторах, серед яких... Одне слово, багато що говорять і можна було б не слухати, коли б не отакі псевдосоломонові рішення. І справді — хіба міг спектакль народитися й жити без «батька» Михайла Резніковича? Якщо міг, тоді навіщо взагалі ті режисери в театрах? Це ж веселіше — зібрався гурт акторів і ну собі грати на сцені, а потім і посеред глядацького залу...

Сумно зауважувати, що висунула претендентів на здобуття високої премії Академія мистецтв України.

Питання й питання виникають, коли переглядаєш список представлених на Шевченківську відзнаку й залишених для голосування у завершальному турі.

В номінації «Література» знову представник української зарубіжної літератури 90-літній метр Василь Барка з широковідомим романом-трагедією «Жовтий князь». Хто заперечуватиме, що високохудожній твір давно заслужив найвищих вшанувань?

Та проблема зовсім не в цьому, а в тому, що премія імені Тараса Шевченка спрямована у майбутнє. Те майбутнє, яке повинно бути цивілізованим, а отже без штучно організованих більшовиками голодоморів та сталінських репресій. Чи може людина сформувати оптимістичний світогляд, якщо їй щодня будуть демонструвати кайдани, наручники, нагайки й інші знаряддя тортур? Що ж говорити про націю, яка постійно живе в атмосфері мазохістського самознущання? Навіть якщо її історія — то суцільна черга апокаліптичних подій.

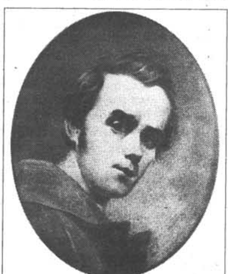
Тому безумовно шановний Василь Барка — претендент на Шевченківську премію. Але, треба було її давати, коли вийшов у світ його твір — в 1963 році.

До того ж є неправдивим твердження, що нинішня українська література не здатна висунути гідного кандидата. Але, звичайно, для цього належить створити в Україні умови для неупередженого представлення й відбору претендентів. Сьогодні це неможливо хоча б тому, що Шевченківський комітет — це не зібрання однодумців з авторитетним лідером на чолі, а сума людей з абсолютно протилежними ідеологічними засадами, різними мовами й до того ж більшість з них залишаються принциповими прихильниками, з їхньої точки зору, єдино правильного методу «соціалістичного реалізму».

А вшанувати Василя Барку треба. І не лише його. Також і не відзначеного Шевченківською премією Юрія Шевельова, Юрія Бойка, Віру Вовк, Івана Кошелівця та десятки інших відданих трудівників на ниві вітчизняної культури, долю яких понівечило вселенське ідеологічне протистояння. Тим більше, що відзначення їх праці на урядовому рівні внесло б свою вагому частку в таке необхідне сьогодні нам всеукраїнське примирення.

Чимало серед нинішніх кандидатів на високу відзнаку й таких, що вже одного разу шукали щастя. Рішення членів Шевченківського комітету можна зрозуміти, якщо претендент представив нові твори. Але що змінилось в пам'ятникові Сергію Параджанову, що його автора Богдана Мазура знову поставили в ряд для голосування? Тож не було б таким вже суворим рішення про неможливість брати участь в конкурсі осіб, що вже були пошукувачами. Зникла б і черга за премією, про яку колись говорив Володимир Яворівський, але нічого не зробив, щоб реалізувати свої радикальні наміри.

Сказане вище зовсім не означає, що в представленому для громадського обговорення списку немає гідних високої нагороди кандидатів. Імена насамперед науковця Дмитра Наливайка, композитора Богдана Антківа, художника Івана Сколоздри, письменника Сергія Плачинди та інших промовляють самі за себе.

І останнє.

Як кажуть, треба колись починати. Тож не годиться чекати (2002 року Шевченківській премії виповниться чотири десятиліття — ювілей!), а з наступного року сформувати новий склад комітету з Шевченківських премій (як це зробити, є час подумати) на чолі з, наприклад, академіком Іваном Дзюбою, відданість і принциповість якого давно відома. Є потреба переглянути й «правила гри» — за взірець можна взяти роботу Нобелівського комітету тощо.

Тарас Шевченко гідний такого катарсисного кроку.

Віталій АБЛІЦОВ.

Час позбутися ілюзій

Чому нам уготовано місію «верблюда», а не «погонича»?

Про те, що нас турбує

(Початок на 8-й стор.).

Для України на даному етапі розвитку економічна відкритість (у широкому розумінні — інтеграція до світового простору) — протипоказана. У таких умовах втратить сенс саме поняття «національна економіка», реальну владу матимуть власники ТНК.

Так, в Україну прийде іноземний інвестор, виникнуть нові робочі місця, нашим товарам відкриється широкий доступ на світові ринки. Однак багаторазово зросте потік зарубіжних товарів і послуг, які надходять в Україну. Від імпорту постраждає вітчизняний виробник, істотна присутність іноземного капіталу неодмінно спричинить залежність політичну. Та й сам президент МТП Гельмут Махер недвозначно заявляє про зацікавленість МТП у сильних та ефективних урядах, що свідчить про готовність цієї організації сприяти вигідним для неї урядам і чинити тиск на неугодні.

Ось чому до інтеграції у світову економічну спільноту слід ставитися вельми обережно.

До згаданих умов участі в інтеграційних процесах додамо безпосередню й активну присутність вітчизняного капіталу в ТНК.

Побічні ефекти

Отож у найближчій історичній перспективі для України одержати зиск від участі в процесі глобалізації шляхом поліпшення макроекономічної ситуації. З одного боку, Україні не подолати системну кризу самотужки —потрібна допомога іноземного капіталу, а з другого — зарубіжний капітал до нас не йде через високий економічний ризик. І це, либонь, чи не найдраматичніша суперечність для нашої молодої держави. Як розв'язати її? Є шанс, що ця суперечність розв'яжеться сама по собі — невдовзі після запровадження в готівковий обіг євро. Готівковий євро може породити вельми потужну хвилю доларових вливань в економіку України. А відбуватиметься цей бажаний для нас процес внаслідок таких обставин.

Нині долар США обслуговує 80 відсотків фінансових угод і 56 відсотків обсягів світової торгівлі, натомість американська економіка виробляє лише 27 відсотків світового валового продукту.

Створення ЄС є проявом світової глобалістичної тенденції і має на меті протистояти зростанню впливу США. 11 держав—членів ЄС сформували єврозону з майже 300-мільйонним населенням, на яке припадає 19 відсотків світового валового продукту і світової торгівлі. Гадають, що невдовзі десь 30 відсотків світової торгівлі здійснюватиметься у євро. Тобто євро покликано потіснити долар зі світових фінансових ринків. З появою готівкового євро держави ЄС почнуть «скидати» готівковий долар. Наступна доларова інфляція призведе до того, що готівкових «зелених» захочуть позбутися й інші держави, у тому числі Південна Корея, Китай, Японія, де нагромаджено солідний доларовий запас. Тоді, можливо, подешевілий долар з метою компенсації увіллється як інвестиції до економіки нових незалежних держав. Серед них буде й Україна.

Можна уявити характер такого інвестування. Керуючись сформованим у себе поняттям про якість життя, Захід прагнутиме переносити екологічно шкідливі необхідні для розвитку, але не вигідні для постиндустріальних економік виробництва до країн третього світу, залишаючи собі виробництво екологічно чистої системної продукції.

Інакше кажучи, в Україну переміститься матеріало-, енерго-, трудомісткі, низькотехнологічні та екологічно неблагополучні виробництва. «Вливання» отримають добувні й переробні галузі, кольорова і чорна металургія, сільське господарство, хімія, енергетика тощо.

В Україні буде створено робочі місця, а рівень життя народу істотно підвищиться. Та при цьому не слід забувати, що «добрі іноземці» подарують нам «учорашній день економіки», застарілі технології і свій «учорашній рівень життя». Українська економіка працюватиме на закордон, а закордон помикатиме урядом і диктуватиме йому свої умови. На жаль, таким є найбільш райдужний прогноз розвитку ситуації.

Однак, за оцінками західних експертів, запровадження готівкового євро може й не справити сприятливого впливу на економіку України. Річ у тім, що валютні резерви держави не призначено для платіжних цілей — вони виступають пасивним гарантом для розрахунку по поточних операціях або використовуються для врегулювання коливань обмінного курсу в разі ослаблення попиту на внутрішню валюту. Тому, запроваджуючи євро, їх можуть просто обміняти на цю нову валюту, і сума готівки знову залишиться у валютному резерві. У цьому випадку долар до країн, що розвиваються, не потрапить — знову піде в обіг, правда, дуже знецінений. Відповідно, «схуднуть» і зовнішні борги держав-боржників.

Наші болячки — нам їх і берегти

Не треба мати ілюзій — ЄС готується до виживання у світі «трьох акул» XXI століття — Америки, ЄС, Японії з Південно-Східною Азією. ЄС активно захищатиме добробут країн—членів ЄС. Природно, коштом аутсайдерів світового розвитку, які в наступній перспективі мають увійти до зони впливу ЄС. А наскільки велика залежність цих країн, може свідчити такий факт. На вже згадуваній женевській конференції спеціальний радник прем'єр-міністра Японії Тойо Тьохтен заявив, що після низки економічних удосконалень у рамках ЄС відбудеться поширення євровалюти на зовнішні ринки Євросоюзу. Тобто рахуватися з євро змушена буде й Україна. Звичайно ж, з розрахунком, що така експансія євро вигідна кістяку ЄС. Навряд чи ситуація поліпшиться, якщо переважатимуть корейські або китайські інвестиції — політична залежність неминуча.

Вочевидь, історично Україні уготовано місію «верблюда», а не «погонича». І, звичайно, нічого ми змінити неспроможні. За нас уже все вирішили.

Найближчим часом перед Україною постане глобальна дилема: сидіти ситими на ретязі, як хазяйський собака, або бути вільним і голодним, як вуличний пес.

Олександр ШНИПКО,
перший віце-президент
Національного комітету України МТП.

Зайва... дитина

Чому Василько жебракує? І не до такого вдавався хлопчик, аби його помітили мама та бабуся

Наболіло!

Як вчинили б ви, коли б у двері вашої квартири (та ще й у святкову днину) постукав хлопчик і замість колядувати попросив їсти? У більшості спрацьовує провінційний інстинкт співчуття: одні годують дитину, інші — кладуть у рюкзачок усе, чим багаті. Від почутої «історії життя» хлопченяти де в кого виступають сльози.

Приблизно так зреагувала на розповідь Василька і пані Людмила. Довго не могла заспокоїтися: невже пропустили у списках сироту, невже не догледіли? Бо ж пані працює у відділі сім'ї та молоді райдержадміністрації. Щоб заспокоїти сумління, жінка невдовзі вирушила за названою хлопчиком адресою.

У квартирі її зустрів той самий Василько. Спочатку насторожено, а потім, либонь, відчувши, що жінка прийшла з добром, став відвертішим.

Василько та його мама й бабуся (оце й уся сім'я) не розкошують. Але і не бідують. Свого батька хлопчина не пам'ятає, бо батько давно пішов з сім'ї і відтоді навіть не нагадує про себе. Василько ніколи не голодував, чисто одягнений, але... Не пам'ятає, щоб хтось із дорослих коли-небудь почитав йому книжку. Алфавіт та цифри вивчив самотужки разом із сусідськими дітьми. Від них почув і деякі казки. Завжди заздрив дітям, яким батьки влаштовують дні народження, свято Миколая, ялинку... А ось Василько не зміг пригадати хоча б одного подарунка. Хіба що у першому класі на Новий рік один раз отримав...

Зрештою, у школу він ходив лише рік, а потім перестав. І нікого з домашніх це не стривожило, хоча мама працює у сусідній школі техпрацівницею. Хоча хлопчик непогано читає, вміє рахувати, кмітливий.

Коли не спрацювала перша форма протесту, Василько вдався до іншої. Думав, що коли додому приноситиме харчі, то мама з бабусею неодмінно запитають: а де він їх узяв?

Та поки що — ніякої реакції.

Василькові, як він сказав, подобається, коли дорослі слухають його розповіді, втішають, дехто навіть гладить по голові... Схоже, брак ніжності, уваги, спілкування з мамою штовхають хлопчика до таких неординарних вчинків.

— А вдома я відчуваю себе нулем, — каже Василько. — Якщо я завтра зникну з дому, ніхто не кинеться мене шукати. Ось побачите...

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Іван ЯРЕМЧУК: «Нічого, крім футболу, я не вмію»

Чекаю весни, коли, можливо, вдасться куди-небудь прилаштуватися

Відверто

Неймовірно складне і непередбачуване все-таки життя футболіста. Сьогодні ти — герой, а завтра, може так статися, про тебе ніхто й не згадає. Іван Яремчук — постать у вітчизняному футболі видатна. Він, по суті, єдиний із «золотого» складу «Динамо» 80-х років, хто й досі не збирається розлучатися з кар'єрою гравця. Ще зовсім недавно, точніше в першому колі поточного чемпіонату України, Іван бігав у футболці івано-франківського «Прикарпаття». Зіграв за цю команду він небагато — всього-на-всього два матчі, після чого з'ясувалося, що дозаявка Яремчука за «Прикарпаття» в середині сезону — справжнісінькe порушення регламенту змагань. ПФЛ змушена була визнати свою помилку, і відтоді володар Кубка кубків-86 знову «поза грою», хоча, за власним зізнанням, сил протриматися у футболі ще на кілька років йому вистачить.

Наша бесіда з Іваном Яремчуком і почалася зі запитання про плани футболіста на майбутнє.

— Моя ситуація, загалом, добре відома, — каже Іван. — Після того як ПФЛ зняла мене зі змагань вищої ліги, заборонивши виступати за івано-франківське «Прикарпаття», я практично нічим не займаюся. Чекаю весни, коли, можливо, вдасться куди-небудь прилаштуватися.

— Варіанти є?

— Шукаю. Проте, самі розумієте, вік у мене вже аж ніяк не юнацький. Команди, мабуть, просто не хочуть вкладати в Івана Яремчука гроші, боячись, що потім їхня ініціатива не окупиться. Адже купувати 36-річного гравця, погодьтеся, досить ризиковано.

Повторюю, поїхавши з Івано-Франківська, весь цей час я був, як то кажуть, без діла. Проживаю в Києві, бігаю в міні-футбол з командою «Інтеркас», а також зі знайомими хлопцями в спорткомплексі ЦСКА, щоб бодай якось підтримувати форму. Бо вже — січень. Усі команди почали серйозно готуватися до сезону, виїхали на південь, до країн, де умови дають змогу працювати на зелених полях. Тому я й хочу швидше визначитися. Відчуваю, що ще рік-два зможу грати, причому на серйозному рівні — не в першій чи навіть другій лізі, а в найвищому дивізіоні української першості. Пригадайте, зовсім недавно, коли я виступав за полтавську «Ворсклу», відгуки про мене були, загалом, непогані. Сам відчував, що не випадаю з ансамблю. Почав було набирати форму в Івано-Франківську, але завершити перше коло мені не дали...

— Отже, конкретних переговорів про перехід у ту чи ту команду ви не вели?

— Мабуть, так воно і є. Коли їхав до Івано-Франківська, Рувім Аронов кликав у «Таврію». Казав, навіщо, мовляв, тобі це «Прикарпаття», їдь до нас, я на тебе в другому колі серйозно розраховую. Проте, почувши, що до Сімферополя краще не потикатися — люди там начебто несерйозні, вирішив кримську команду зі списку можливих варіантів продовження кар'єри викреслити. Свого часу, відразу після івано-франківського періоду, розмовляв з Леонідом Колтуном — головним тренером запорізького «Торпедо». Він, як мені відомо, був зацікавлений купити мене. Та, на жаль, плани Леоніда Яковича змінилися. Мабуть, Колтун знайшов на мою позицію іншого виконавця. Одного разу на стадіоні «Арсенал» зустрів Олександра Іщенка, який працював з кіровоградською «Зіркою». Він пообіцяв зателефонувати, але й досі мій телефон мовчить. Несолідно виходить. Навіщо взагалі вести якісь розмови, якщо, побачивши мене недавно в Києві, Іщенко за цю тему навіть не згадав?! Окрім вищезгаданих, були варіанти з одеським «Чорноморцем», телефонували з Черкас. Ось, мабуть, і все — ні з ким із представників інших українських команд я не контактував.

Нещодавно розмовляв зі своїм другом Сашком Бородюком, який виступає нині в московському «Локомотиві». Можливо, працевлаштуюся десь у Росії. Треба також зателефонувати Борису Петровичу Ігнатьєву — я з ним у добрих стосунках. Цікавилися мною і в Білорусі. Є варіант з угорським «Мішкольцем», проте місцевих умов я не знаю. Якщо вони такі самі, як і в Україні, сенсу туди їхати не бачу. Загалом, процес пошуку триває. Я готовий розглянути всі пропозиції. Повторюю, хочу й можу працювати у футболі ще протягом кількох років.

— Контактуючи з представниками різних команд, мабуть, уже відчули, що саме зупиняє їх у питанні вашого придбання — вік, незадовільний фізичний стан або, може, щось іще?

— Навіть не знаю. Вік, звичайно, впливає на остаточне рішення керівників клубів, які цікавляться мною, але, можу запевнити, у футболі я сповна себе ще не вичерпав.

Треба також зважати на той факт, що в 36 років мені хотілося б заробити на майбутнє. Тобто клуб, у якого проблеми з фінансуванням, мене, звісно, не задовольнить. А я так бачу, що в Україні лише три-чотири команди тримаються на плаву, платоспроможні. А «дурилівка» мені не потрібна. Я стомився від обіцянок, «годувань жданиками». В післяднаміввському мій період я пережив п'ять команд, які досі винні мені певну суму грошей. Уже не той час, коли людям можна вірити на слово.

— А старі травми не непокоять?

— Тьху-тьху, з цим на сьогодні все нормально. Були проблеми з пахом, ще в Полтаві. Довелося пропустити друге коло чемпіонату. В Києві тоді «дурня валяв», хоча, оглядаючись назад, розумію, що з цією травмою цілком міг грати. Одні лікарі казали, що я ушкодив пахові кільця, треба, мовляв, терміново робити операцію. А ось відомий київський професор Линько, оглянувши мене, виніс вердикт, згідно з яким хірургічне втручання необов'язкове.

Нині, можу вас запевнити, почуваюся добре. Якийсь час близько місяця тренувався з київським ЦСКА. Сам попросив Володю Безсонова потренуватися з його командою для підтримки спортивної форми. Коли «основа» армійського клубу була зайнята, бігав з другою командою під керівництвом Олександра Петракова. Адже, якби не така можливість, міг би взагалі «жирком обрости».

— То що, на цьому ваші стежки-доріжки розійшлися?

— Очевидно, так. Армійці своєї зацікавленості до моєї персони не виявили, а самому напрошуватися в команду мені не хотілося. Хоча, не приховую, це був би найприйнятніший варіант: грати вдома — в Києві — і нікуди не зриватися. Сам відчуваю, в ЦСКА потягнув би. Що ж, люди цього не хочуть, жодних пропозицій з їхнього боку не надходило. Може, як я вже казав, просто бояться вкладати в мене гроші. Адже кожний президент мислить по-своєму.

У Полтаві, наприклад, ризикували, запрошуючи мене до своєї команди. Сподіваюся, керівництво «Ворскли» про це не шкодує. Хоча, з другого боку, ті самі полтавці, викупивши трансфери екс-динамівців за добрі гроші, тепер, можливо, не зможуть продати їх і за половину вкладеного. Це — футбольний бізнес. Можна добре «піднятися», але водночас і здорово прогоріти.

— До речі, після того, як пішов Пожичевський з Полтави, вам не пропонували залишитися у «Ворсклі»?

— Тоді команду прийняв Олександр Довбій. Він відразу сказав, що півроку мене не бачив, не знає, в якій я формі. Я попросив його переговорити з керівництвом клубу, з'ясувати, потрібний я команді чи ні. Готовий був приїхати на перегляд. Довбій погодився, але, коли я з тренером зв'язався, він відповів, що керівництво «Ворскли» бачити мене в Полтаві не хоче. А недавно, зустрівши в Києві президента клубу Артемова і мера міста — пана Кукобу, з'ясовую, що Довбій з моїм питанням до них навіть не звертався. Виходить, він просто обдурив мене!

— Ніколи не замислювалися про перехід на тренерську роботу?

— Поки що — ні. Може, згодом, коли зрозумію, що настав час чіпляти бутси на гвіздок, і подумаю про це. Але знову-таки багато що впирається у фінанси. З дітьми або юнаками, зізнаюся чесно, не хочеться працювати. Ця праця належно не оплачується, а губити своє здоров'я за 200—300 гривень — даруйте. Нещодавно розмовляв з одним із наших дитячих тренерів, то він каже, що, отримуючи дві сотні, працює з ранку до вечора з групою, в якій тренуються 50 осіб. Вважаю, час нашій державі подумати про те, як би людям, котрі віддали нашому футболу стільки років, виділити довічні пенсії, причому не мізерні, а згідно з внеском, який зробила та чи та людина в розвиток спорту.

— Іване, уявіть, що доведеться зайнятися чимось, окрім футболу, — тим самим бізнесом, наприклад. Що тоді?

— Навіть не знаю. Футбол для мене — справа всього життя. Нічого, крім цього, я не вмію. А в бізнесі треба розумітися, мае, як то кажуть, бути комерційна жилка. До того ж треба мати хороші зв'язки, початковий капітал. Так уже вийшло, що всього цього в мене немає.

Дмитро ДИМЧЕНКО,
Юрій БОБРУЄНКО.

На знімку: Іван Яремчук.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Зимова сесія спортсменів

Учора в Словаччині (Попрад — Татри) стартувала 19-та зимова Універсіада. Змагання триватимуть до 30 січня.

Пропонуємо вашій увазі календар змагань по днях (у турнірах зі стрибків з трампліна, сноуборду, двоборства українські спортсмени участі не беруть):

23 січня, субота. БІАТЛОН. Жінки. Індивідуальні перегони 15 км. ГІРСЬКІ ЛИЖІ. Жінки. Швидкісний спуск. ЛИЖІ. Жінки 5 км (класичний стиль). Чоловіки 10 км (класичний стиль). ХОКЕЙ. А. Хорватія—Японія, Словаччина—Росія; В. Україна—Канада, Корея—Казахстан.

24 січня, неділя. БІАТЛОН. Чоловіки. Індивідуальні перегони 20 км. ГІРСЬКІ ЛИЖІ. Чоловіки. Швидкісний спуск. ЛИЖІ. Жінки. Перегони переслідування 10 км (вільний стиль). Чоловіки. Перегони переслідування 15 км (вільний стиль). ФІГУРНЕ КАТАННЯ. Дуети (обов'язкові танці). ХОКЕЙ. А. Чехія—Росія, Японія—Словаччина; В. Канада—Казахстан, Фінляндія—Україна.

25 січня, понеділок. БІАТЛОН. Чоловіки. Спринт 10 км. Жінки. Спринт 7,5 км. ГІРСЬКІ ЛИЖІ. Жінки і чоловіки. Супергігант. ФІГУРНЕ КАТАННЯ. Жінки. Коротка програма. Дуети. Оригінальний танок. ХОКЕЙ. А. Хорватія—Чехія; В. Корея—Фінляндія.

26 січня, вівторок. ЛИЖІ. Естафета 3х5 км (К, В). ФІГУРНЕ КАТАННЯ. Пари. Коротка програма. Жінки. Довільна програма. ШОРТ-ТРЕК. Чоловіки і жінки. 1 500 м. ХОКЕЙ. А. Росія—Японія; В. Канада—Корея.

27 січня, середа. БІАТЛОН. Перегони переслідування. Чоловіки — 12,5 км. Жінки — 10 км. ГІРСЬКІ ЛИЖІ. Гігантський слалом. ЛИЖІ. Чоловіки. Естафета 4х5 км (К, В). ФІГУРНЕ КАТАННЯ. Чоловіки. Коротка програма. Дуети. Довільний танок. ШОРТ-ТРЕК. Чоловіки і жінки. 500 м. ХОКЕЙ. А. Японія—Чехія, Словаччина—Хорватія; В. Казахстан—Україна, Фінляндія—Канада.

28 січня, четвер. БІАТЛОН. Естафети. Чоловіки. 4х7,5 км. Жінки. 3х7,5 км. ГІРСЬКІ ЛИЖІ. Гігантський слалом. ФІГУРНЕ КАТАННЯ. Довільна програма. Чоловіки і пари. ШОРТ-ТРЕК. Чоловіки і жінки. Естафети — 1 000 і 3 000 м. ХОКЕЙ. А. Росія—Хорватія, Чехія—Словаччина; В. Казахстан—Фінляндія, Україна—Корея.

29 січня, п'ятниця. ГІРСЬКІ ЛИЖІ. Жінки. Слалом і комбінація. ЛИЖІ. Жінки. 15 км (В). ФІГУРНЕ КАТАННЯ. Показові виступи.

30 січня, субота. ГІРСЬКІ ЛИЖІ. Чоловіки. Слалом і комбінація. ЛИЖІ. Чоловіки. 30 км (В). ХОКЕЙ. Плей-оф. За 9-е місце А5—В5; за 7-е А-4—В-4; за 5-е А3—В3; за 3-е А2—В2; фінал А1—В1.

До складу української делегації увійшло 87 осіб: 69 спортсменів (біатлон — 14, гірські лижі — 10, лижні перегони — 11, фігурне катання — 7, шорт-трек — 6, хокей — 21), 15 тренерів і троє керівників (голова делегації — Сергій Операйло, начальник штабу — Валентин Гаврилко і секретар — Маргарита Пугачевська).

До складу хокейної збірної, до якої завжди особливий інтерес, увійшли: воротарі — Федоров, Пашинський; польові гравці — Касьянчук, Кабанець, Савченко, Шевченко, Цируль, Наваренко, Гаркуша, Садій, Безщасний, Крикуненко, Годований, Бобровников, Харченко, Свобода, Дешевий, Зіневич, Благий, Марковський, Дідковський. Як бачите, імена всі знайомі — переважно гравці національних збірних країни — юніорської і національної. А очолюють колектив відомі фахівці — Олександр Сеуканд («Сокіл», Київ) і Михайло Воробйов (Український державний університет фізичного виховання і спорту).

В. Б.

Звідусіль

Футбол. Учора в Палаці «Україна» відбулася прес-конференція керівників національної та олімпійської збірних. Віктор Банников, Олег Базилевич, Йожеф Сабо, Віктор Колотов розповіли багато цікавого і відповіли на численні запитання.

А футболісти київського «Динамо» нарешті визначилися, кому куди вирушати. Сьогодні група футболістів: воротарі — Шовковський, Кернозенко, Колодюк; оборонці — Баланчук, Ващук, Каладзе, Лужний, Д. Пархоменко, Радченко, Черняк, Шматоваленко; напівоборонці — Балашов, Белькевич, Венглинський, Кормильцев, М. Маковський, Онищенко, Співак, Яшкін; нападники — Косирін, В. Маковський, Ребров, Серебренников, Шевченко разом із Валерієм Лобановським вирушає до Москви на Кубок співдружності. І сьогодні кияни проведуть перший свій матч проти ризького «Сконто».

Шахи. У п'ятому турі супертурніру «Хоогевенс-99» у місті Вейк-ан-Зеє (Нідерланди) український гросмейстер Василь Іванчук зіграв унічию з Олексієм Єрмолінським (США). Наш спортсмен має три очки і ділить 3—6 місця з групою учасників. А попереду Гаррі Каспаров з Росії — 4,5 очка. На пів-очка менше у Вішванатана Ананда з Індії.

Баскетбол. Жінки. Кубок Ліліан Ронкетті. «Гран-Канарія» (Іспанія, Лас-Пальмас) — «Козачка-ЗАлК» (Україна, Запоріжжя) — 98:57. Перший матч — 57:91. До чвертьфіналу вийшли іспанки.

Подалі від цивілізації і... журналістів

Едіта П'єха, приїжджаючи в Карпати, любила козине молоко і... молодих композиторів

Позаторік естрадна улюблениця 60—80-х років, донька сілезького шахтаря Едіта П'єха відсвяткувала свій ювілей. Отже, в уславленої співачки — бабусин вік. Але вона зосталася такою, якою знаємо артистку віддавна: красивою, романтичною, завжди усміхненою, жінкою-еталоном. Жінкою, яка ніби скупалась у чудодійному молодильному молоці і залишилася вічно бадьорою, вічно ніжною, вічно співаючою сиреною.

У день свого ювілею Едіта Станіславівна знову засяяла діамантом у дорогій оправі. Кращі косметологи Росії зробили їй безкровну омолоджувальну операцію, цього разу за суперсучасною іспанською технологією, і привітне обличчя ще раз воскресло лебединою блідістю. Іменинниця промчалася Санкт-Петербургом на трійці баских рисаків, а потім узяла участь у великому гала-концерті з колегами по естраді.

Не скупилася того вечора Едіта Станіславівна й на інтерв'ю. В одному з них — для ГРТ — вона так відповіла журналістові, який поцікавився, чи є в неї куточок особливо дорогий: «Це, безумовно, Карпати, глибинка в Путильському районі Чернівецької області».

Сказане — ребус для санкт-петербурзького бомонду. Бо мало хто в «колисці пролетарської революції» знає, що для свого відпочинку їхня землячка обирала не Швейцарські Альпи, не Гаваї чи Зальцбург, а дикі відроги Буковинських Карпат. Не менш подивує петербурзького обивателя й інше. Пані Єдіта так прив'язалася до наших гір, що вісім років поспіль проводила тут свої артистичні вакації. До речі, поріднилася співачка не лише з Карпатами, а й з Чернівцями. Тому спробуймо пройтися путівцями, якими ходили тендітні ніженьки пані П'єхи.

Найбільше «досьє» на Едіту Станіславівну має у своєму сімейному архіві чернівчанин Андрій Васильович Коцюба. У пору своєї молодості він обіймав посаду першого секретаря Путильського райкому компартії. Отже, значну частку свого функціонерського часу Андрій Васильович мусив тратити на прийоми різних тодішніх знаменитостей. Адже мальовничий гірський край не раз ставав пристановищем для багатьох відомих людей. Гостювали й відпочивали тут Олесь Гончар, Павло Загребельний, Роман Андріяшик, Дмитро Павличко, Валерія Врублевська... Навідався якось у карпатську глибинку і Чингіз Айтматов, а російський письменник Ернст Сафонов написав тут кілька повістей. Не було відбою від генералів, адміралів і високопоставлених партійних функціонерів. Кілька разів у глухих пущах Буковинських Карпат приземлявся гелікоптер з першим секретарем ЦК Компартії України Володимиром Щербицьким. Не один красень-олень упав від його пострілів з дорогої рушниці.

Липли гості звані й незвані до Путильського району, мов оси до меду. Бо в «буковинській Швейцарії» їх завжди чекали райські умови.

— Андрію Васильовичу, поцікавився я в пана Коцюби, — Едіта П'єха напросилася на відпочинок у Карпати сама чи ви зустріли співачку за дзвінком «зверху»?

— Ні, то була її власна ініціатива. Едіта Станіславівна одного разу зателефонувала мені й чемно та інтелігентно натякнула на те, що хотіла б кілька днів побути у Карпатах. Я сказав, що такий варіант можливий. Тоді вона висунула свою умову: місце відпочинку має бути в найглухішій глибинці і про це не повинні знати журналісти.

— У яких куточках району відпочивала ленінградська гостя?

— Завжди в одному — поблизу села Дихтинець. Протягом місяця вона займала двоповерховий будинок тамтешнього пасічника, де мешкала разом зі своєю привітною медсестрою, яка водночас і готувала своїй патронесі їжу.

— Чим займалася примадонна під час відпочинку —читала романи, вела щоденник, слухала музику?

— Найбуденнішими речами — збирала гриби, малину, чорницю. Варила з них варення, консервувала дари Карпат і відвозила їх потім до Ленінграда. Понад усе любила нашу гірську малину і карпатський мед. Подовгу вистоювала в купальнику, приймаючи сонячні ванни. А коли їй набридало це заняття, отак, у пляжному костюмі, брала в руки граблі й допомагала господарям перевертати сіно.

— Подейкують, що Едіта Станіславівна була перебірливою в їжі...

— Щоб зберегти свою привабливу зовнішність, відрікалася від багатьох кулінарних спокус. Пила переважно свіже коров'яче молоко. Вживала й козине. Раз на тиждень могла з'їсти одну-дві підсмажені сосиски. Часто моя дружина намагалася пригостити її апетитним баранячим шашликом. Але Едіта Станіславівна закривала пальцями носа і заперечливо хитала головою.

— Чи вживала співачка «вогненну воду» або якісь інші збадьорюючі напої?

— Тільки джерельну воду. За весь час її перебування в Карпатах не випила жодного ковтка вина чи іншого спиртного. Принаймні у моїй присутності.

— І, даруйте за дещо пікантне запитання, — до нас з гір доходили чутки про амурні потяги примадонни...

— Достеменно знаю одне: упадав за нею один високопоставлений обласний чиновник. Але козирів у нього не було жодних. Мав низький зріст, непоказну статуру. Хотів «підбити клинці» й голова місцевого колгоспу. Але річ у тому, що Едіта Станіславівна стояла над ними, мов недосяжна гірська вершина. Тому не вірю цим байкам. Усе це, швидше, звичайні плітки.

Добрим спогадом увійшли в серце Едіти П'єхи Буковинські Карпати, люди, з якими вона щиро потоваришувала тут. Окремий рядок займає в них сім'я Андрія Васильовича Коцюби, з якою естрадна «зірка» підтримує дружні взаємини і тепер. Як підтвердження цього — фото з дарчими автографами примадонни, її платівки, компакт-диски з записами нових творів.

Залишився й «чернівецький слід» у біографії Едіти Станіславівни. Адже не раз відома співачка виступала в місті над Прутом. А нещодавно відкрилася нова, досі незнана, сторінка її любовного роману з молодим тоді (було це в 60-х роках) співаком і композитором Станіславом Пожлаковим. Інтерв'ю з ним надрукувала недавно «Комсомольская правда». Подразником для відвертості стало для маестро зізнання Едіти Станіславівни в одній з газетних публікацій про флірт з його персоною. І він у відповідь теж виклав усе про ці стосунки, мов на блюдечку.

Ось коротко про діла «давно минулих днів». Було це в Чернівцях. Сталося так, що тут перетнулися гастрольні шляхи ансамблю Пожлакова та ансамблю «Дружба» під орудою Броневицького, в якому тоді співала П'єха. Молодий маестро затьмарив світ молодій співачці. І першого ж вечора серце заміжньої Едіти прихилилося до чарівного незнайомця. В уже згадуваному інтерв'ю «Комсомолці» Пожлаков так розповів про цей епізод: «У Чернівцях ідемо ми, обнявшись, з Едітою з річки о шостій ранку. А на балконі готелю стоїть Броня (Олександр Броневицький — чоловік П'єхи. — **Прим. В. Б.**) і дивиться на нас... Так і познайомилися. Він пригрозив застрелити мене з пістолета, хоча ні, пістолетів тоді не було, напевно, все-таки з мисливської рушниці. Тоді я прийшов до нього і сказав: «Сашо, мені Едіта подобається ось як, але я поважаю тебе».

Роман з Пожлаковим — писаним красенем і популярним композитором — не мав щасливого кінця. Маестро не витримав випробування мідними трубами слави й почав топити свою божу іскру в горілці.

Не судімо суворо Едіту Станіславівну за цей грішок. За зовнішнім стоїцизмом у ній пробудилася жінка. І зробімо поправку на молодість. Під час гастролей у Чернівцях їй виповнилося лише двадцять п'ять років. А в такому віці ніхто не гарантований він помилок. Як і не застрахований від напливу любовних почуттів.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Освідчення в коханні через сорок років

Її голос лився спокійно, без надриву, але зачаровував з перших хвилин звучання своїм тембром, дивною таїною переливів гортанних звуків, майстерним гармонійним переспівом народних мотивів...

Камертон

На сцені, у кутку, біля ікони святого Миколая, горіла свічка. Як символ оберегу українських святинь. А поряд, біля мікрофона, стояла жінка. Здавалося, час зупинився, бо в переповненій залі столичного Будинку актора панувала мертва тиша. Тамуючи подих, слухали присутні пісенне освідчення в любові заслуженої артистки України, солістки хору Держтелерадіо Марії Миколайчук. Сорок років її творчої діяльності збіглося у часі з творчим вечором, влаштованим завдяки адміністрації Будинку актора та товариства жіноцтва України.

Навчаючись у школі-студії при Чернівецькому театрі ім. Ольги Кобилянської, сімнадцятирічною дівчиною вперше ступила на сцену. Відтоді і віддає себе мистецтву, дарує свій талант на різних сценах. Як в Україні, так і в зарубіжжі...

Доля привела «буковинську зозуленьку» у колектив відомого Українського хору імені Г. Вірьовки. Тут на той час працювали Ніна Матвієнко та Валентина Ковальська. Разом і створили неперевершене тріо. Багато пісень в їхньому виконанні увійшло до золотого музичного фонду України. А відомий український актор і режисер, на жаль, нині покійний, Іван Миколайчук багато працював зі співачками і не раз запрошував на зйомки у художніх фільмах.

Уже перед смертю, будучи тяжко хворим, він заповідав своїй дружині — Марічці Миколайчук, щоб вона не залишала сцену. Щоби знайшла у собі сили, попри горе і смуток, співати далі, нести людям свій талант, яким нагородив її щедро Всевишній. На запитання, звідки черпає артистка магічну силу для творчості, відповідає, що вчилися разом з покійним Іваном одне в одного цієї майстерності.

Кожна її пісня — то моновистава, то вистраждана, пережита нею доля тисяч українських жінок. «Не високо, та й не низько листок на калині», «Ой, піду я, піду, куди я ходила», «Ой, одна, я одна в полі жито жала»... За кожною з цих та інших пісень, яких у творчому доробку Марічки налічується більше сотні, відчувається характер і воля української жінки, її вміння кохати і бути вірною дружиною, її доброта.

Одна пісня ніби переливалася в іншу, продовжувала творити незримий образ чи символ Марії Миколайчук. І ось на сцені вже не співачка, а далека турецька полонянка чи сестра, мати, немила дружина на чужині. «Українська пісня — то велика таємниця, невичерпне джерело для творчості», — каже Марія Євгенівна. Навіть подруги дивуються, де вона відшуковує, знаходить ті шедеври, як уміє відшліфувати, обробити кожну пісню.

Здавалося, вона торкалася найпотаємніших струн нашої душі, була тим бальзамом, що лікує, загоює. Як писала інша донька українського народу Ліна Костенко — страждання, кажуть, возвишає. Саме через страждання очищаються і наші душі.

Коли відоме тріо — Марічка Миколайчук, Валентина Ковальська і Ніна Матвієнко — виконували з сцени «Терновy ружу», то навіть чоловіки в залі не соромилися сльози, що раптово котилася по щоці.

Миколайчуки з сином Тарасом та племінницею Олесею. 1984 р.

А ще було багато квітів, теплих слів вітання від друзів і просто слухачів. Бо, як сказав режисер Роман Балаян, мистецтво Марійки Миколайчук — то народний буквар, то довершеність — у любові, а й отже, у пісні.

Антоніна СИНЯВСЬКА.

«Йдемо ми, обнявшись, з Едітою о шостій ранку»

Шановні акціонери ВАТ «КНДІ «СИНТЕКО»!

Повідомляємо вам по скликання загальних зборів з порядком денним:

1. Звіт голови правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 1998 р. і напрями роботи в 1999 р.
2. Збільшення статутного фонду ВАТ «КНДІ «СИНТЕКО» шляхом збільшення номінальної вартості акції до 25 гривень.
3. Прийняття змін до статуту ВАТ «КНДІ «СИНТЕКО».
4. Вибори голови правління ВАТ «КНДІ «СИНТЕКО».
5. Вибори правління ВАТ «КНДІ «СИНТЕКО».
6. Вибори спостережної ради ВАТ «КНДІ «СИНТЕКО».
7. Вибори ревізійної комісії ВАТ «КНДІ «СИНТЕКО».
8. Прийняття внутрішніх положень ВАТ «КНДІ «СИНТЕКО».
9. Про нарахування та виплату дивідендів за підсумками роботи ВАТ «КНДІ «СИНТЕКО».

Збільшення статутного фонду планується провести в зв'язку з індексацією основних засобів станом на 01.01.99 року. Мінімальний розмір збільшення з 56700 грн. до 5670000 грн.

Збільшення статутного фонду проводитиметься шляхом збільшення номінальної вартості акції. Нова номінальна вартість акції буде 25 гривень. Акціонери мають рівні права у відповідності з їх часткою в статутному фонді.

В зв'язку із збільшенням статутного фонду планується внести зміни в статут ВАТ «КНДІ «СИНТЕКО»:

Розділ 5. Статутний фонд товариства. П. 5.1, п. 5.2, викласти в такій редакції:

п. 5.1. Статутний фонд товариства становить 5670000 (п'ять мільйонів шістьсот сімдесят тисяч) гривень.

п. 5.2. Статутний фонд товариства поділено на 226800 простих іменних акцій номінальною вартістю 25 (двадцять п'ять) гривень.

Загальні збори відбудуться 25 березня 1999 р. у актовому залі ВАТ «КНДІ «СИНТЕКО» за адресою: м. Київ, вул. Сосюри, 6. Початок реєстрації акціонерів — з 9-00 до 11-00. Початок зборів — об 11-00.

При собі мати паспорт або документ, що посвідчує особу. Представникам акціонерів — додатково відповідне доручення на передачу їм права участі в зборах.

Довідки за телефоном 559-59-00.

Правління ВАТ «КНДІ «СИНТЕКО».

10.03. 1999 року о 10.00 у приміщенні залу засідань хлібокомбінату за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. С. Петлюри, 17 відбудуться збори акціонерів **ВАТ «Івано-Франківський хлібокомбінат».**

Порядок денний:

1. Звіт правління та ревізійної комісії про підсумки фінансово-господарської діяльності за 1998 рік.
2. Обрання адміністративних органів.
3. Внесення змін до установчих документів.
4. Різне.

Початок реєстрації з 8.00.

Правління ВАТ «Харцизький трубний завод»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 13 березня 1999 року об 11-00 за адресою: м. Харцизьк, Донецька обл. б/к ВАТ «ХТЗ».

Реєстрація акціонерів проводиться 13 березня 1999 року з 8-00 до 11-00

Порядок денний:

1. Затвердження звіту Правління про результати фінансової та господарської діяльності ВАТ «ХТЗ» за 1998 р.
2. Затвердження звіту та висновків ревізійної комісії товариства.
3. Затвердження балансу ВАТ «Харцизький трубний завод» та розподілу прибутку за 1998 рік.
4. Основні напрями діяльності підприємства та розподіл планового прибутку на 1999 рік.
5. Про зміни у складі Спостережної Ради ВАТ «ХТЗ».
6. Про зміни у складі Правління ВАТ «ХТЗ».
7. Затвердження звіту дирекції товариства з обмеженою відповідальністю «Торговельний будинок — Общепит» про результати фінансової та господарської діяльності ТОВ за 1998 рік.
8. Про співзасновництво та вступ ВАТ «ХТЗ» до інших господарюючих об'єктів.

8.1. Про вступ ВАТ «ХТЗ» як колективного члена у КСП агрофірму «Зоря».

8.2. Про співзасновництво ВАТ «ХТЗ» у концерні «Сталь-труби-газ».

9. Різне.

Для участі у зборах необхідно мати при собі документ, що засвідчує особу акціонера.

Довідки за тел.: (06257) 7-09-34, 7-12-22, 7-09-62.

Правління ВАТ «Харцизький трубний завод».

Правління ВАТ «Спецтехніка»

повідомляє про проведення річних загальних зборів акціонерів, які відбудуться 25 лютого 1999 року о 14.00 в будинку культури «Дніпро» за адресою: м. Київ, вул. Бориспільська, 10.

Порядок денний:

1. Звіт про фінансово-господарську діяльність ВАТ «Спецтехніка» за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії ВАТ «Спецтехніка».
3. Затвердження річного балансу, рахунків, прибутків та збитків ВАТ «Спецтехніка» за 1998 фінансовий рік.
4. Затвердження порядку розподілу прибутків у 1999 році.
5. Обрання голови та членів спостережної ради та правління.
6. Підтвердження договору з незалежним реєстратором.
7. Про делегування частини належних загальним зборам прав до компетенції спостережної ради та правління.
8. Різне.

Початок реєстрації акціонерів о 13.00.

Довідки за телефонами: 559-12-27, 559-98-91.

ВАТ «Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «ЕНЕРГОПРОЕКТ» повідомляє, що 11 березня 1999 року о 14-й годині в актовому залі інституту за адресою: м Київ, Проспект Перемоги, 4 відбудуться загальні збори акціонерів з порядком денним:

1. Звіт голови Правління про фінансово-господарську діяльність за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт спостережної ради.
4. Розподіл та використання прибутку за 1998 рік.
5. Плановий розподіл прибутку на 1999 рік.

Оголошення про відкриті торги (тендери)

Державне комунальне підприємство «Київжитлотеплокомуненерго» (м. Київ-57, вул. Довженка, 2, Голова тендерного комітету директор підприємства Матвієнко Анатолій Петрович, контактні тел.: 241-92-42, 446-10-34).

Оголошує про відкриті торги (тендер) на виконання проектно-вишукувальних та ремонтних робіт димової труби районної котельні ДКП «Київжитлотеплокомуненерго» «Лук'янівська», що розташована по вул. Н. Юрківській, 53-А.

Джерело фінансування замовлення —міськдержадміністрація.

Спосіб проведення торгів — відкритий, конкурсний.

Граничний строк виконання замовлення — 15.09.99 р.

Адреса, строки, умови та інші відомості щодо отримання тендерних документів за адресою: м. Київ-57, вул. Довженка, 2, тел.: 241-92-42, 446-10-34.

Подання документів для попередньої кваліфікації претендентів здійснюється в строк до 15.02.99 р., за адресою: м. Київ, вул. Довженка, 2.

Можливість уточнення інформації, необхідної для підготовки документів з метою проведення кваліфікації претендентів за тел.: 241-92-42, 446-10-34 або за адресою: вул. Довженка, 2. Подання тендерних пропозицій в письмовому вигляді, в строк до 10.02.99 р. за адресою: вул. Довженка, 2. Мова, якою повинні складатися документи тендерної пропозиції — українська або російська.

Відкрите акціонерне товариство «Софія»

повідомляє про проведення чергових загальних зборів акціонерів, які відбудуться 11 березня 1999 року о 14.00 за адресою: м. Бровари Київської області, б. Незалежності, 16 (актовий зал).

Порядок денний:

1. Звіт правління та ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність товариства за 1998 рік.
2. Перспективи діяльності ВАТ у 1999 році.
3. Різне.

Початок реєстрації 11 березня 1999 р. о 12.00 .

Для участі у зборах необхідно мати при собі сертифікат акцій.

Правління ВАТ «Софія».

До уваги акціонерів ВАТ «Чексіл»

Правління ВАТ «Чексіл» повідомляє, що відповідно до статуту товариства 18 березня 1999 року о 14-й годині в приміщенні клубу ВАТ «Чексіл» (м. Чернігів, вул. Щорса, 66) відбудуться щорічні загальні збори акціонерів товариства.

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки роботи товариства за 1998 рік.
2. Про основні напрями діяльності на 1999 рік та затвердження заходів стабілізації роботи товариства в умовах економічної кризи.
3. Звіт спостережної ради.
4. Звіт ревізійної комісії.
5. Затвердження балансу ВАТ «Чексіл» за 1998 рік.
6. Про розподіл прибутку.
7. Про внесення змін та доповнень до статуту ВАТ «Чексіл».
8. Вибори голови правління — президента та членів правління ВАТ «Чексіл».
9. Вибори спостережної ради.
10. Вибори ревізійної комісії.
11. Різне.

Реєстрація учасників зборів відбудеться 18 березня 1999 року з 12-ї до 14-ї години.

Попередня реєстрація та ознайомлення з документами зборів проводитиметься 17 березня 1999 року з 8.00 і триватиме до 17.00 в кімнаті загального відділу (2-й поверх адм. корп.) ВАТ «Чексіл».

Просимо вас не пізніше 16 лютого 1999 року надіслати письмово свої пропозиції щодо порядку денного зборів акціонерів за адресою: 250023, м. Чернігів, вул. Щорса, 66, ВАТ «Чексіл».

Тел. для довідок: (0462) 15-26-56, 15-26-66.

Кожному акціонеру при собі мати паспорт або інший документ, що засвідчує особу. Представникам акціонерів оформити відповідні доручення на право участі і голосування на загальних зборах товариства.

Правління ВАТ «Чексіл».

Вниманию акционеров АООТ «УкрСибинкор»!

Правление уведомляет вас, что общее собрание акционеров за 1998 год состоится 11 марта 1999 года в 11.00 по адресу: Харьков, пр. Гагарина, 4, 2-й этаж, актовый зал Института ХАРПНТЭИ. Регистрация акционеров с 10.00.

Повестка дня:

1. Отчет о результатах работы АООТ «УкрСибинкор» за 1998 год.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. О внесении изменений в первоначальный состав наблюдательного совета.
4. О выборах президента АООТ «УкрСибинкор».
5. О выплате дивидендов.
6. Об утверждении протоколов, решений правления и договоров, заключенных в 1998 году.
7. О внесении изменений в устав АООТ «УкрСибинкор».
8. Разное.

Правление.

Відкрите акціонерне товариство Бориспільського підприємства «Сортнасіннєовоч»

запрошує своїх акціонерів на перші загальні збори, які відбудуться 12 березня 1999 року о 10 годині за адресою: Київська область, Бориспіль, вул. Завокзальна, 5.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про підсумки господарської діяльності та затвердження річного звіту за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження статуту, змін та доповнень.
4. Вибори голови правління ВАТ.
5. Вибори ревізійної комісії.
6. Вибори спостережної ради ВАТ.

Реєстрація учасників зборів з 8 до 10 години.

Інвестиційний фонд "ВІДРОДЖЕННЯ ПОДОЛУ"

Закрите акціонерне товариство

оголошує про свою ліквідацію у зв'язку із закінченням терміну дії.

Усі претензії приймаються протягом двох місяців за тел. (044) 264-22-02

Релігійна громада УПЦ-КП парафії Різдва Пресвятої Богородиці (ЗКПО 24569644) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються у двомісячний термін.

У зв'язку з тим, що провадження у справі №436/5 про банкрутство «Тростянецького ССТ» припинено, об'яву опубліковану в газеті «ГУ» № 8 (2010) від 19.01.99р. вважати недійсною.

Арбитражный суд Донецкой области возбудил дело № 5-182 Б о банкротстве ЗАО «Укрресурсы». Адрес: 340054, г. Донецк, ул. Засядько, 14/51; р/с 26003184609001 в Донецком ф-ле КБ «Приватбанк», МФО 335496, ОКПО 24313962.

Письменные заявления и имущественные требования к должнику направлять в месячный срок с момента опубликования объявления по адресу: 340105, г. Донецк, б. Пушкина, 34.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, г. Донецк, бул. Пушкина, 34) возбудил дело № 5-165б о банкротстве акционерного общества закрытого типа «Донснабторг», юр. адрес: 340055, г. Донецк, ул. Щорса, 2-А; р/с 3467980 в ДОД УСБ, МФО 334011.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44в) за заявою Державної податкової інспекції у Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 7/318-б про визнання ПНВП «Папір» банкрутом (юридична адреса: м. Київ, пр-кт Возз'єднання, 15), р/р 26004303051501 в АКБ «Київ-приват».

Претензії можливих кредиторів та заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

В «Інформації про емісію акцій ВАТ «Шосткінський міськмолкомбінат» опублікованій в газеті «ГУ» від 19.01.99 р. № 8 (2010) п. 1.3, 6 рядок треба читати: «... розпорядженням Шосткінської міської ради народних депутатів № 3 від 5 січня 1996 року», і п.2.5. — «кількість акцій — 548360 шт».

Закрите акціонерне товариство «Інвестиційний фонд Ольбі-Фінанс» (ідентифікаційний код 20591428) повідомляє про свою ліквідацію згідно з рішенням засновників. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 252042, м. Київ, вул. П. Лумумби, 4-А, тел.264-88-04.

Могилів-Подільська об'єднана державна податкова інспекція просить надати оголошення про порушення справи про банкрутство Держгоспу «Броницький», юридична адреса; Вінницька область, Могилів-Подільський район, с. Брониця, р/р 26009200455001 у Могилів-Подільському АК АПБ «Україна», ідентифікаційний код 00414279, на підставі ухвали вінницького арбітражного суду від 10.12.98 р. по справі № 370/10-370.

АТЗТ «Страхова компанія «Енестра» повідомляє своїм акціонерам, що 12.03.99 р., о 14-00, за адресою: м. Київ, вул. Рейтарська, 21/13, оф. 3, відбудуться установчі збори. На порядку денному — підведення підсумків 1998 року. З усіх питань прохання звертатися за тел. 246-53-39.

Арбитражным судом Херсонской области (г. Херсон, ул. Горького, 18) возбуждено дело № 5/119-б о признании банкротом ОАО «Горностаевское РТП», Херсонская область, пгт Горностаевка, р/с 26006200143001 в Горностаевском отделении АК АПБ «Украина» Херсонской области, МФО 352071, код ЗКПО 03762992.

Претензии кредиторов и заявления возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Київської області (252033, м. Київ-33, вул. Жилянська, 58-б) порушив справи про банкрутство:

№ 5/3Б-99 КСГП «Крупіль» Згурівського району (256204, с. В. Крупіль, р/р 26000200258001 в АППБ «Аваль» м. Згурівка, МФО 321552, код 05528355);

№ 4/3Б-99 КСП «Колонщина» Макарівського району (255105, с. Колонщина, р/р 26006200033001 в АПБ «Україна» м. Макарів, МФО 321239, код 03754627);

№ 2/3Б-99 КСП «Червона Зірка» Ставищенського району (256513, с. Журавлиха, р/р 26007200655001 в АПБ «Україна» м. Ставище, МФО 321358, код 04529499).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця.

Абитражный суд Днепропетровской области (320004, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1-а) возбудил дело № Б/15-411 о банкротстве Первомайского АТПП; 324077, г. Кривой Рог, ул. Ив. Сирка, 23, р/с 260000159459 в Термовском отделении «Укрэксимбанка» г. Кривой Рог, МФО 306599, ОКПО 00192726.

Астрологічний прогноз на 25 — 31 січня

ОВЕН. Вигідно дружити з начальством, вигідно сподіватися на провидіння, ангела-хранителя — у потрібний момент вони виручають. Якимось незрозумілим і чудодійним способом вдасться з малого зробити велике. Зараз буде легко звільнитися від старих обов'язків, колишніх традицій і звичок.

ТЕЛЕЦЬ. Справа в державній установі просунеться на краще. Далека поїздка, яка відбудеться, дасть певний плюс і визначить найближче майбутнє. Можете знайти того, хто реалізує ваші плани і надії.

БЛИЗНЯТА. Можете ризикувати, брати в борг, використовувати чужі гроші і майно, але тільки за допомогою посередника і свідка. Таким же чином зможете повернути свій борг і брати участь у спільному бізнесі. У будь-якому варіанті використовуйте все те, що можуть дати інші люди.

РАК. Юридичні, підсудні і закордонні справи не робіть самостійно, без свідків. Вигідно оформите договір через когось або на ім'я чоловіка (ділового партнера). Цікавиться сусідніми галузями — у широкому розумінні слова.

ЛЕВ. Вигідно скористатися чужою кваліфікованою порадою, ніж допомогою своїх колег і начальства. У діловому житті краще мати посередників, підлеглих та одну авторитетну особу, ніж компаньйонів.

ДІВА. Покладайтеся не на себе і щасливий випадок, а на свого партнера. Ви залишитеся у виграші, якщо оточуючі люди будуть молодшими від вас і матимуть добрі стосунки одне з одним.

ТЕРЕЗИ. Вигідно взяти на себе більше обов'язків і поточної роботи, вирушити у службову поїздку або далеке відрядження, надати комусь послугу і зробити неприємну рутинну роботу. Зате потім, коли виникнуть домашні чи інші проблеми, у вас будуть розв'язані руки.

СКОРПІОН. Покладайтеся більше на думку своїх дітей, ніж на думку сусідів і приятелів: сьогодні вони з вами, а завтра виявиться, що вони переслідували свій інтерес. Не відмовляйтеся від знайомства — можливо, ви зустріли свою долю. Роль посередника спочатку вигідна, а потім обтяжлива.

СТРІЛЕЦЬ. Не продавайте зараз своє житло — виручені гроші не будуть вигідно використані. Не витрачайте гроші на дрібниці —вони більше принесуть користі, якщо полежать вдома під подушкою чи будуть витрачені на великі сімейні справи.

КОЗЕРІГ. У серйозних справах краще користуватися посередником, агентом, рекламою. Вигідно робити презентації, щоб якомога більша кількість людей дізналася про вашу роботу. Не завжди матимете можливість бути особисто присутніми, але матимете різноманітні засоби зв'язку та інформації.

ВОДОЛІЙ. Краще одержати гроші готівкою, ніж чекати за переказом, безготівковим шляхом або розраховуватися за бартером. Краще з'явитися особисто, ніж діяти через телефон, листи, посередників і людей, які не знайомі з вами або погано вас знають.

РИБИ. Цей тиждень стане «вашим», якщо віритимете в себе. Не розраховуйте цілком на допомогу друзів — у них виникнуть свої труднощі. Вигідніше бути поміченими і виступати самостійно, ніж залишатися членом колективу і мати співавторів.

Мал. Леоніда ТЕЛЯТНИКОВА.

Фото з конверта

Морози вдарили тріскучі,
Спинились ріки у плавбі,
Повиті в ніжний іній пущі
Стоять сріблясто-голубі...

Микола ЛУКІВ.
Фото Сергія ОМЕЛЬЧУКА.

Народний календар

Хвали січень сніговий, травень дощовий, а серпень на хліб рясний

23 СІЧНЯ — Маркіяна. Його називали ще «Грицем-літозазивачем» — «Який день — таке й літо». Якщо іній на стіжках —на мокре літо.

25СІЧНЯ — Тетяни. Якщо вигляне сонце — то рано прилетять птахи з вирію, а коли сніжно — то дощитиме по літі.

28 СІЧНЯ — Отдання. Цей день в народі пов'язують з чаклунством, окремі люди можуть будь-кого приворожити до себе чи наслати різноманітні хвороби.

31 СІЧНЯ — Опанаса. Переважно цей день буває холодним, а тому казали: На Опанаса-ломиноса бережи носа.

Прикмети січня

✔ Ясної днини високо летять проти вітру ворони — за добу-дві чекай вітру з невеликим снігом.

✔ Пес на снігу згортається калачиком — на мороз, а витягується, розкидає лапи — на відлигу.

✔ Увечері в ясну погоду дроти вигравають, наче струни — на негоду.

✔ Синичка зранку пищить — на легкий морозець.

✔ Якщо січень сухий морозяний, то буде сухе спекотне літо.

Усміхніться!

Замкнене коло

— Женю, — каже Віра Микитівна, — я ж просила тебе обдзвонити усіх дітей по черзі. А ти що зробив?

— А я обдзвонив не по черзі, а по колу, — відповів той.

— А це як?

— Ну, дзвоню я Марині й кажу, що, мовляв, так і так — завтра на десяту годину до школи, бо фізики не буде...

— А далі? — не вгамовувалася класна керівничка.

— А далі — Петрові, порадував і його, потім — Наталі, Грицькові, Сашкові, Ніні...

— То чому сьогодні лише шість учнів прийшли на другий урок?

— Ой, Віро Микитівно, я ж вам ото й кажу, що я по колу дзвонив: Марині, Петрові, Наталі, Грицькові, Сашкові, Ніні. І знову по колу: Марині, Петрові, Наталі... Та хіба ви не знаєте, що коло — це замкнена лінія без початку та кінця?

Надіслала Ольга СТАНАЧИЧ.

Київ.

Побачене в дорозі

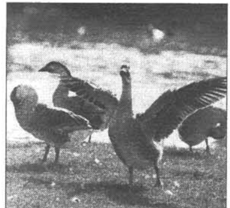
Поклик предків

Той, хто ріс у селі, не раз бачив, як восени раптом починають змінювати свою поведінку свійські гуси. Вони стають агресивними, особливо гусаки, весь час поглядають у небо, лопотять крильми й намагаються злетіти. Так і хочеться їм сказати: не тратьте, куме, сили, спускайтесь на дно... З жиром на вгодованій спині в небо дорога заказана.

Що ж це за гусяча лихоманка, і чому вона припадає саме на осінь? Розгадка її дуже проста. Приручені людиною птахи раптом згадують, що в їхніх жилах тече і кров диких предків. І жага свободи починає нуртувати в гусячому єстві. А тут ще й з'являється додатковий подразник. У цей час до вирію вирушають їхні дикі родичі. Пролітаючи над селами, вони прощально гелготять, чим ще більше розтривожують одомашнену братію. І починається бунт крові, протидія ситості. На ставках зчиняється неймовірний лемент, навколишню тишу раз по раз розтинає дратівливе лопотіння крил. Найвідчайдушніші гусаки пробують подолати земне тяжіння. Але все це виглядає, як висловився французький класик, «бурею у склянці води».

Я спостерігав подібну картину в селі Зеленів Кіцманського району Чернівецької області. Вдалося сфотографувати цю гусячу веремію. На знімку видно, як гусак тужить за втраченою свободою, як поклик предків пробуджує в ньому притуплені інстинкти.

Один мій знайомий мисли-

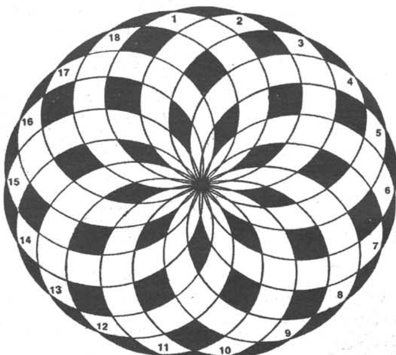
вець пробував використовувати свійських гусей для приманювання перелітних диких. Біля колгоспного ставка він прив'язав гусака й гуску мотузкою до куща, а сам з рушницею заліг в очереті. Коли з'являвся гусячий ключ, свійські свояки починали видавати якісь незрозумілі звуки. Почувши їх, перелітні птахи нарощували швидкість. Як з'ясувалося, домашні гуси подавали тривожні сигнали: мовляв, тікайте звідси чимдуж, братці, якщо хочете жити.

І це теж промовиста деталь. Ситість ситістю, але своїх не продаєм — ніби стверджують домашні гуси, солідаризуючись із дикими родичами.

Василь БАБУХ.
Фотографував автор.

Кросворд

До центру: 1. Автор повісті «Борислав сміється». 2. Відомий німецький економіст. 3. Видатний італійський живописець, автор знаменитої «Данаї». 4. Супутник Урана. 5. Ломбардський горіх. 6. Грузинська народна пісня. 7. Видатний український художник. 8. Місто в Канаді. 9. Шкіряний або дерев'яний чохол для стріл. 10. Персонаж опери Бородіна «Князь Ігор». 11. Німецький піаніст і композитор, який записав з голосу Марка Вовчка 210 українських пісень і частину їх видав. 12. Відомий український письменник і публіцист, який переклав на сучасну мову «Велесову книгу». 13. Мати великого князя Святослава. 14. «Київське» дерево. 15. Притока Прип'яті. 16. Видатний американський астроном, випускник Харківського університету. 17. Містечко в Закарпатті. 18. У грецьких міфах дівчина — майстриня ткацтва, яку заздрісна богиня Афіна перетворила на павука.

Відповіді до кросворда, надрукованого 16 січня

По горизонталі: 1. Герцик. 4. Івасюк. 7. Ромб. 8. Білоус. 9. Рахіль. 10. Нота. 12. Арія. 13. Каюр. 17. Авлос. 18. Нізин. 19. Димка. 20. Оклад. 22. Коса. 24. Приз. 26. Осло. 27. Ногата. 28. Гришко. 29. Доде. 30. «Авеста». 31. Барнич.

По вертикалі: 1. Гребінка. 2. Ципола. 3. Кросна. 4. Іберія. 5. Астхік. 6. Кольбран. 11. Таламус. 14. Анзюліс. 15. Остап. 16. Юніор. 19. Диканька. 21. Дрогобич. 23. Араміс. 24. Правда. 25. Загреб. 26. Олизар.

Редактор номера Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 204926.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311012.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами —441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України